

Jaarverslag 2019
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland

INHOUDSOPGAVE BIJ HET JAARVERSLAG OVER 2019

	<u>Pagina</u>
A. Verslag Bestuur	1
Verslag Raad van Toezicht	13
B. Jaarrekening	
B1. Grondslagen voor de jaarrekening 2019	17
B2. Balans per 31 december 2019 (na verwerking voorstel resultaatbestemming)	22
B3. Staat van Baten en Lasten 2019	24
B4. Kasstroomoverzicht	25
B5. Toelichting op de balans per 31 december 2019	26
B6. Niet uit de balans blijkende verplichtingen	33
B7. Verbonden partijen(Model E)	34
B8. Toelichting op de Staat van Baten en Lasten 2019	35
B9. Gebeurtenissen na balansdatum	47
C. Overige gegevens	
C1. Controleverklaring	48
C2. Resultaatbestemming	50
BIJLAGE	
D1. Gegevens over de rechtspersoon	51

A. Verslag Bestuur

Algemene informatie

De Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland bestaat sinds 1 augustus 2003 en is het resultaat van een fusie tussen de Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs en de Stichting Katholiek Voortgezet Onderwijs Midden-Zeeland. Onder het bestuur van de stichting ressorteert het Ostrea Lyceum, gevestigd in Goes. Het Ostrea Lyceum verzorgt het onderwijs in de opleidingen vmbo, havo, atheneum en gymnasium. De leerlingen zijn afkomstig uit de regio's Noord- en Zuid-Beveland en Schouwen-Duiveland.

Missie en visie Ostrea Lyceum

De Missie

- Het instand houden van christelijk onderwijs in de regio Bevelanden.
- Het verzorgen van kwalitatief goed onderwijs.
- Het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van leerlingen en personeel in de breedste zin van het woord.
- Het zorg dragen voor een prettige werk-, leer- en leefomgeving voor allen die bij het Ostrea Lyceum betrokken zijn zijn; leerlingen, ouders en medewerkers.

De Visie

Het Ostrea Lyceum is een zelfstandige, onafhankelijke open christelijke school die haar wortels heeft in de protestant christelijke en katholieke tradities. De school werkt vanuit een positief mensbeeld en beschouwt ieder individu als een uniek en zich ontwikkelend wezen. De school ziet het tot haar taak leerlingen in aanraking te brengen met de Bijbel en de waarden die hierin verwoord staan.

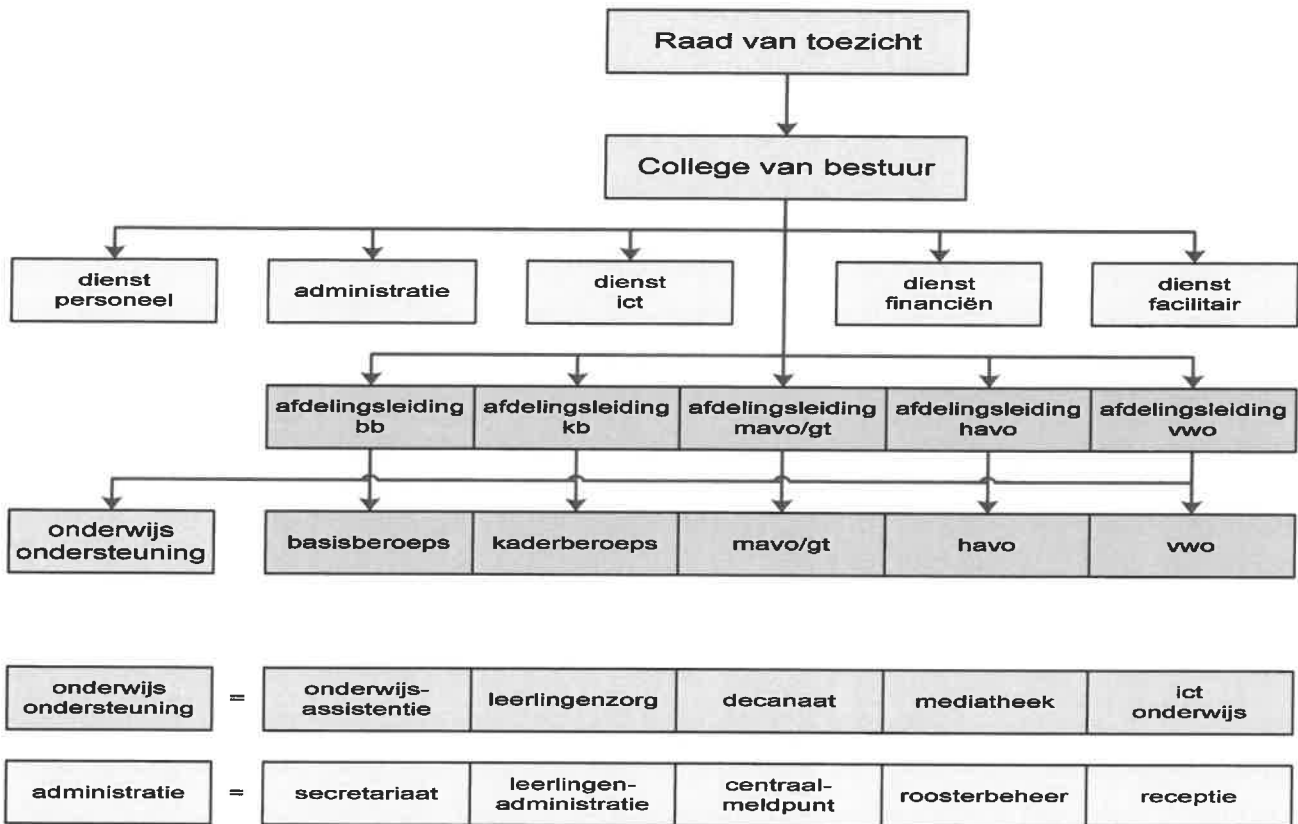
Het Ostrea Lyceum verzorgt kwalitatief goed onderwijs en begeleidt leerlingen in hun ontwikkeling naar volwassenheid. Het Ostrea Lyceum rekent het tot haar maatschappelijke opdracht kinderen zich te laten ontwikkelen om als waardevolle mensen deel te kunnen nemen aan onze samenleving. In dit groeiproces is de stimulans van betrokken, deskundige en gemotiveerde medewerkers cruciaal.

Vanuit de visie gelden de volgende algemene ambities op schoolniveau:

- Een school met een christelijke identiteit, die te herkennen is in de doelstellingen en het gedrag van ieder die de school bevolkt.
- Een school die qua beoordeling van onderwijs bij de top 3 van Zeeland hoort voor iedere opleiding (kwaliteitskaart).
- Een school die in staat is een onderwijsresultaat te bereiken van > 90 % geslaagden per schooljaar en voor iedere opleiding en diplomering binnen nominale tijd van > 80 % .
- Een school die gekenmerkt wordt door activerend en stimulerend onderwijs en daarop positief wordt beoordeeld door leerlingen.
- Een school die door leerlingen als veilig wordt ervaren.
- Een school die gekenmerkt wordt door goede leerlingenbegeleiding en daarop positief wordt beoordeeld door ouders/verzorgers.
- Een school met een herkenbaar buitenschools curriculum.
- Een school van een constante grootte.
- Een school die op gebied van ICT een voortrekkersrol speelt binnen VO Zeeland.
- Een organisatie waarin het voor medewerkers prettig is te werken en waarin ze systematisch gestimuleerd worden zich te ontwikkelen in relatie met de doelstellingen van de organisatie.
- Een school die financieel binnen de kaders van het budget kan blijven en ruimte heeft om te reserveren.

Organisatie

hiërarchische structuur

In totaal werken er 246 personeelsleden bij het Ostrea Lyceum, per 31 december 2019.

De Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs onderschrijft net als alle andere VO-scholen de Code Goed Onderwijsbestuur van de VO-Raad. Belangrijk onderdeel daarbij is de verdeling van de verantwoordelijkheden binnen de school, de Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland heeft daarom de scheiding tussen toezicht en bestuur geëffectueerd per 28 november 2013. De raad van toezicht houdt zich bezig met het feitelijke toezicht op de bestuurders van de instelling. De raad van toezicht bestaat uit mensen die betrokken zijn bij de school en door opleiding en maatschappelijke positie over voldoende deskundigheid beschikken om als klankbord te dienen voor de bestuurders.

De raad van toezicht bestaat uit de volgende leden:

R.C.J. van Diest MBA	voorzitter
V.E.T. Poppe-van der Vet MBA CMC	vice-voorzitter
drs. A. de Korte	lid
M. M. de Schipper	lid(per 3-6-2019)
J. van de Velde	lid(per 30-9-2019)
ir. R. Quak	lid(afgetreden 4-6-2019)
L. van Tiggelen	lid(afgetreden 25-6-2019)

Het feitelijk besturen van de school is de verantwoordelijkheid van het bestuur, waar de onderstaande functionarissen zitting in hebben:

J.J. van Dokkum	bestuurder a. i. (vanaf 31-5-2019)
drs. J.A. Brand	bestuurder(tot 31-5-2019)

De horizontale verantwoording vindt plaats door vaste overlegmomenten van het bestuur met de raad van toezicht, medezeggenschapsraad, afdelingsleiding, het team van medewerkers en de inspectie over het beleid en de resultaten.

In 2019 is het leerlingenaantal gedaald naar 1834 leerlingen. De daling, een bovengemiddeld ziekteverzuim en een klasindeling met nadruk op kleine groepen o.a. hebben geleid tot het negatieve resultaat.

In mei 2019 is een interim rector-bestuurder aangesteld. Een analyse, gevolgd door een aantal aanbevelingen heeft geleid tot een brede opdracht voor de gehele organisatie. Dit heeft geleid tot concrete acties. Een aantal daarvan zijn:

- Het in gang zetten tot de realisatie van een Meerjarenbeleidsplan 2020 – 2024.
- Het vergroten van het marktaandeel door het ontwikkelen van een herkenbaar en onderscheidend onderwijsprofiel ('Bildungsschool' / 'OstreAcademy').
- Realisatie van intensieve pr en marketing om de interne en externe communicatie naar de verschillende doelgroepen te versterken. Er zijn nieuwe flyers, brochures en presentaties ontwikkeld. De website is volledig vernieuwd.
- Het opzetten van een stelselmatig kwaliteitsbeleid.
- Als onderdeel van een te ontwikkelen en te implementeren 'professionele cultuur' is een nieuwe gesprekscyclus 'ontwikkel- en resultaatgesprekken' opgezet.
- Concretisering van de contouren rondom een nieuwe organisatiestructuur die moet leiden tot de implementatie van een teamstructuur. Hierdoor worden de teams kleiner, waardoor de lijnen korter worden en er 'dichter op de bal' wordt gewerkt.
- Het tot stand brengen van personeelsaanpassingen binnen het MT.
- Intensiveren van bestuurlijk overleg (aanhaken relaties met de gemeente Goes, het ZBO, etc.)
- Onderzoek naar verregaande samenwerking tussen onderwijsbesturen binnen de regio (ook lokaal).

In juni 2019 heeft de inspectie de Havo-afdeling van een 'voldoende' voorzien. Wel is er een herstelopdracht geformuleerd, waaraan inmiddels deels is voldaan.

Huisvesting

Met betrekking tot huisvesting is er een gesprekscyclus gestart met de gemeente Goes omdat een gedeelte van de locatie Fruitlaan in aanmerking komt voor nieuwbouw en renovatie. De aandacht voor energiebesparing, verantwoord watergebruik en vooral een prettig en gezond binnenmilieu, betekent dat ook de duurzaamheid van de gebouwen aan de Bergweg en de 's Heer Elsdorpweg wordt onderzocht. Het Ostrea Lyceum wordt hierbij ondersteund en geadviseerd door ingenieursbureau Krekon.

Technisch VMBO

Het Ostrea Lyceum ontvangt € 9.000 aanvullende bekostiging, dit is in schooljaar 2018-2019 besteed aan de bouw en inrichting van een extra technieklokaal aan de Bergweg. Techniekdocenten participeren in overlegvormen van de Stichting SterkTechniek Onderwijs Zeeland en Huis van de Techniek.

Passend Onderwijs

In het kader van Passend Onderwijs ontvangt het Ostrea Lyceum gelden van de Coöperatie Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Oosterschelderegio voor de begeleiding van haar leerlingen.

Het bestuur en managementteam zijn lid van de Algemene ledenvergadering en het bestuur van het samenwerkingsverband. De zorgcoördinatoren participeren in de Commissie voor Toewijzing en Ondersteuning en in de Ondersteuningsplanraad.

De begeleiding is gericht op basisondersteuning door zorgcoördinatoren en remedial teachers. Verder is het SMWO ingehuurd voor faalangstreductietraining en schoolmaatschappelijke begeleiding.

De vergoeding voor LWO-leerlingen is overgenomen door het samenwerkingsverband. Op het VMBO zijn er kleine klassen ingericht en is er extra aandacht en tijd voor de leerlingen van het VMBO door de mentoren en de leerlingcoördinatoren.

Ter voorkoming van vroegtijdig verlaten van de school is er op de Fruitlaan een okéklas ingericht, waar leerlingen worden opgevangen.

Op de drie locaties wordt ambulante begeleiding geboden door Prokino, voor specialistische jeugdzorg.

Het samenwerkingsverband heeft extra middelen ter beschikking gesteld voor specifieke aanvragen zoals het wegwerken van een taalachterstand(NT2), psycho-sociale begeleiding, het voorkomen van onderpresteren en de opvang van leerlingen in een aparte klas om geruisloze uitval te voorkomen op de locatie bergweg. Nieuw is het project co-teaching, dit zal in schooljaar 2020-2021 verder in praktijk worden gebracht.

De examenresultaten over 2019 waren zeer goed, met een gewogen gemiddelde van 96 %.

In het Meerjarenbeleidsplan is het toekomstig beleid geschetst om de ontwikkeling van de leerling goed te kunnen volgen, dat betekent summatief en formatieve toetsing, aangevuld met coachend mentoraat.

De examinering van de leerlingen is summatief, dus beide vormen van toetsing is relevant.

Het Ostrea Lyceum heeft een interne klachtenprocedure en een externe klachtencommissie.
De klachtencommissie heeft geen klachten ontvangen.

Uitkeringen na ontslag

De stichting heeft geen voorziening opgenomen voor ww-gerechtigden. De dienst personeelszaken bemiddelt bij scholen in de regio voor collega's, van wie het tijdelijk dienstverband niet verlengd wordt.

Vanwege het lerarentekort op de arbeidsmarkt en de leeftijd van deze ex-medewerkers, zou de voorziening zo laag zijn dat creatie van een voorziening niet relevant zou zijn.

Voor collega's met een vast dienstverband is er het sociaal statuut, met o.a. met een outplacementprocedure.

Contractactiviteiten

Het Ostrea Lyceum ontvangt geen middelen vanuit contractactiviteiten of alternatieve geldstromen.

Wel stelt de stichting zijn gebouwen op de fruitlaan ter beschikking aan sportverenigingen, onderwijsinstututen(de Zeeuwse volksuniversiteit en de Taalfirma) en theatergroepen.

Financiële situatie per balansdatum

Het boekjaar 2019 is afgesloten met een positief resultaat van € 18.224. Dit resultaat kan gesplitst worden in een positief personeel saldo van € 188.164 en een negatief materieel saldo van € 169.940.

Onderstaand een overzicht van de totstandkoming van het resultaat:

Personele baten:	
Rijksbijdrage	14.647.815
Detachering	80.812
Totaal	14.728.627
Personele lasten:	
Personele kosten (excl.schoonmaak)	14.417.357
LWOO	123.106
Totaal	14.540.463
Personeel resultaat	188.164
Materiële baten:	
Rijksbijdrage	2.709.385
Overige baten	611.131
Financiële baten	-7.433
Totaal	3.313.083
Materiële lasten:	
Schoonmaakpersoneel/Onderhoud(in dienst)	254.560
Afschrijving	568.684
Huisvesting	763.600
Overig	1.896.179
Totaal	3.483.023
Materieel resultaat	-169.940

De rentabiliteit wordt berekend door het resultaat te delen door de som van de totale baten, dit kengetal geeft aan of de organisatie in staat is om evenwicht te realiseren tussen de baten en de lasten. In 2019 bedroeg de rentabiliteit 0,1 %, in 2018 was het kengetal 1,52 %.

In principe streeft het Ostrea Lyceum naar een positieve rentabiliteit, maar het negatieve rentabiliteitskengetal was begroot -1,1, dus het eindresultaat van 0,1 heeft positief uitgedrukt.

Jaarverslag 2019
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland

BALANS	2019	2018
Vaste activa		
Materiële vaste activa	2.937.650	2.871.469
Financiële vaste activa	56.883	256.871
Totaal vaste activa	2.994.533	3.128.340
 Vlottende activa		
Vorderingen	1.567.673	1.299.047
Liquide middelen	4.155.639	4.096.301
Totaal vlottende activa	5.723.312	5.395.348
TOTAAL ACTIVA	8.717.845	8.523.688
 Eigen vermogen		
Algemene reserve	4.928.018	4.870.599
Bestemmingsreserve publiek	333.237	372.431
Voorzieningen	910.606	849.839
Langlopende schulden	112.000	126.000
Kortlopende schulden	2.433.984	2.304.819
TOTAAL PASSIVA	8.717.845	8.523.688

De liquide middelen ultimo 2019 t.o.v. 2018 zijn gestegen met € 59.338.

Voor inzicht in de achterliggende oorzaken wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

De liquiditeitspositie wordt beoordeeld aan de hand van de current ratio; de som van liquide middelen en vorderingen, gedeeld door het totaal aan kortlopende schulden. In 2019 bedraagt de current ratio 2,35, dit ligt boven de bandbreedte van 1 - 1,5 die het Ostrea Lyceum hanteert.

De onderwijsinspectie hanteert een signaleringsgrens van 0,75, en corrigeert de post vorderingen met € 969.377, dit bedrag is de vordering op Duo.

Na correctie wordt de current ratio 1,95, dus ook nog boven de signaleringsgrens van 0,75.

Volgens de Richtlijn Jaarverslag Onderwijs wordt de solvabiliteit gebruikt om de vermogenspositie te bepalen. De Onderwijsinspectie hanteert een signaleringswaarde van 30%. Onder de 30 % komt de financiële continuïteit in gevaar. Voor het Ostrea Lyceum is een solvabiliteit berekend van 60 %, waarbij het eigen vermogen gedeeld wordt door het totale vermogen.

Wanneer het Eigen vermogen gecorrigeerd wordt met de vordering op Duo, resulteert een solvabiliteit van 49 %.

De post voorzieningen wordt niet meegenomen bij het eigen vermogen omdat de voorzieningen een schuld aan het personeel bevat (spaarverlof en het persoonsgebonden budget).

De Algemene reserve is per saldo toegenomen € 57.419, door vrijval van de bestemmingsreserve Bapo met € 39.195 en het positieve nettoresultaat van € 18.224 van 2019.

De stichting heeft voldoende financiële middelen en er is dus geen noodzaak om additionele financiering aan te trekken.

Weerstandvermogen

Voor de beoordeling van de reservepositie van scholengemeenschappen wordt als maatstaf het kengetal weerstandvermogen gebruikt, dit is de som van het eigen vermogen, verminderd met de materiële vaste activa, gedeeld door de rijksbijdragen.

Bij een weerstandvermogen van onder de 10 % zou er sprake zijn van mogelijk te weinig reserves.

Daarom is het streven om boven de 10 % uit te komen, dan is er sprake van evenwicht tussen de baten en lasten. Het huidige weerstandvermogen bedraagt 13,4 %, oftewel € 2.325.865.

Analyse jaarrekening en begroting 2019

Voor 2019 is een negatief resultaat begroot van €182.479. Het kalenderjaar 2019 is afgesloten met een positief resultaat van € 18.224. Onderstaand overzicht toont op hoofdpunten de grootste verschillen tussen begroting en de jaarrekening. In de toelichting op de exploitatierekening staat een gedetailleerde beschrijving.

Jaarverslag 2019
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland

	Jaarrekening	Begroting	Vershil
1. Rijksbijdrage OCW	17.357.200	16.176.786	1.180.414
2. Overige baten	691.943	843.854	-151.911
Meer baten			1.028.503
3. Personele lasten	14.671.917	14.180.211	491.706
4. Afschrijvingslasten	568.684	652.800	-84.116
5. Huisvestingslasten	763.600	742.471	21.129
6. Overige lasten	2.019.285	1.624.376	394.909
Meer lasten			823.629
7. Financiële baten & lasten	-7.433	-3.261	-4.172
Nettoresultaat	18.224	-182.479	200.702

1. Rijksbijdrage OCW

In het jaar 2019 is de uiteindelijke gemiddelde personeelslast in november bijgesteld met 3,13 %, ter compensatie van de loonontwikkeling.

	2019	begroot 2019
gpl directie	€ 104.019	€ 100.862
gpl leraren	€ 86.380	€ 83.441
gpl ondersteunend personeel	€ 50.013	€ 48.495

Per saldo is de Rijksbijdrage OCW gestegen en dat heeft de volgende oorzaken;

- De vergoeding voor personeel is € 401.470 hoger dan begroot, door bijstelling van 3,13%.
- De materiële rijksbijdrage is conform begroting ontvangen.
- Voor de LWOO-begeleiding is € 123.106 opgenomen bij de ontvangsten rijksbijdragen (zie ook de lasten).
- Er is € 4.289 meer ingehouden door Duo vanwege de uitkeringskosten.
- In de begroting is gerekend met € 761.088 ontvangsten van het Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Oosterschelderegio. Het Samenwerkingsverband heeft extra middelen ter beschikking gesteld voor maatwerkarrangementen en LWOO(ontvangsten € 992.405).

Per saldo is er € 231.317 meer ontvangen.

- Met betrekking tot de overige subsidies is per saldo € 425.192 meer ontvangen;

- voor 2019 Aanvullende bekostiging	€	308.125
- subsidies voor doorstroomprogramma vmbo-mbo-havo	€	73.500
- hogere bijdrage per leerling voor de Prestatiebox	€	50.421

De besteding van de subsidie "Doorstroomprogramma PO-VO" is opgeschoven naar volgend kalenderjaar, dan zullen de teams participeren op de instroom van PO.

2. Overige baten

De overige baten zijn € 151.000 lager door o.a. de volgende oorzaken:

- De bijdrage voor activiteiten en excursies is lager dan begroot, voornamelijk omdat er een buitenlandse reis voor de bovenbouw van de havo naar 2020 is verzet.
- De ontvangen vergoeding voor busabonnementen is € 48.000 hoger dan begroot. (De facturatie is in schooljaar 2019-2020 door de scholen zelf uitgevoerd.)
- Voor deelname aan het hétachallengeproject van het Techniek Innovatienetwerk Zeeland is € 30.000 ontvangen.

Tegelijkertijd zijn de overige baten gecorrigeerd, omdat de begrootte bijdrage van € 60.000 voor 2018 en 2019 zijn aangepast naar € 30.000 in totaal.

- De ontvangsten ouderbijdragen zijn per saldo gelijk aan de begroting.

3. Personele lasten

Verklaring van het verschil tussen begroting en exploitatie in hoofdlijnen:

- Stijging van de pensioenpremie per 1 januari 2019. Was nog niet bekend op het moment dat de begroting werd opgesteld (+ € 75.000).
- Betaling transitievergoeding (+ € 20.000)
- Formeren extra brugklas 2019-2020 (+ 45.000)
- Uitbetaling basisbudget (€ 40.000)
- Gratificaties jubilea (€ 25.000)
- Boventaligheid 2019-2020 (+ € 15.000)
- Meer inzet onderwijsassistentie (+ € 25.000)
- Extra opname spaar-, persoonlijk- en BAPOverlof (+ € 60.000)

In de begroting was een bedrag van € 315.000 (in de loonkosten) opgenomen ter dekking van de vervanging wegens verlof. Dit betrof vervanging wegens zwanger- en ouderschapsverlof, gepland spaarverlof en arbeidsongeschiktheid.

Helaas hebben we in 2019 meer moeten vervangen wegens arbeidsongeschiktheid. In de loonkosten heeft dit geresulteerd in een stijging van € 55.000 bij het OOP en € 47.000 bij het OP. Daarnaast is er in het kader hiervan meer inzet geweest van docenten via bureau Maandag (+ € 95.000).

- Inhuur interim rector/bestuurder (+ € 120.000)
- Attenties en maaltijden personeel (+ € 15.000) vanwege o.a. meer teamactiviteiten en kerstlunch.
- Ontvangsten UWV (+ € 87.000)
- Stijging voorziening spaarverlof en persoonlijk budget minder dan begroot (- € 103.000).

Dit doordat er meer opnames hebben plaatsgevonden.

- Besparing overige personele lasten (- € 18.000). Dit wordt veroorzaakt door ontvangsten loonsuppletie medewerkers.

Voor nascholing is € 111.000 uitgegeven, maar via individuele beurzen € 29.000 is ontvangen, per saldo resteert € 83.000.

4. Afschrijvingslasten

In 2019 is er in totaal voor € 634.868 geïnvesteerd. De grootste posten zijn aangeschafte lesboeken voor € 88.012, hardware ter grootte van € 268.599 en apparatuur en installaties voor € 100.117.

De afschrijvingslasten zijn lager dan begroot, omdat er minder is geïnvesteerd in o.a. studieboeken en installaties en er zijn prijsvoordelen behaald.

5. Huisvestingslasten

Het verschil met de begroting is € 21.000, deze overschrijding wordt veroorzaakt door:

- De inhuur van schoonmaakpersoneel en extra uitgaven aan vloerenwas(€ 76.600).
- De post Energievoorziening is € 46.600 hoger dan begroot.
- Het onderhoud aan de gebouwen bedraagt € 22.000 meer dan begroot.
- De dotatie aan de onderhoudsvoorziening is komen te vervallen van de voorziening Schilderwerk.

6. Overige lasten

De overige lasten zijn per saldo € 394.902 hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door de opname van LWOO-gelden(€ 123.006), dit is niet begroot. Deze lasten staan ook bij de baten verantwoord.

De overige posten bedragen:

- € 33.000 meer besteed aan leer- en hulpmiddelen(agenda's en werkboeken).
- € 39.000 meer besteed aan administratie- en beheerlasten(automatisering).
- € 90.000 meer besteed door het project Mediawijsheid voor de mavo en gestegen uitgaven ten behoeve van de vernieuwing van de huisstijl en werving.
- € 132.000 meer besteed aan Leerlingenbegeleiding(Prokino, ambulante begeleiding, Lenteschool en project Intergrip).
- De reiskosten van de leerlingen worden het schooljaar 2019-2020 ook nog door de scholen zelf verzorgd(meer kosten, € 48.000, zie ook de overige baten).
- Omdat de buitenlandse excursie van de bovenbouw havo is verschoven naar 2020, zijn de uitgaven lager. (€ 61.000).
- De inkoop van de kantine is € 10.000 lager.

7. Financiële baten en lasten

Er is € 4.172 per saldo meer lasten door de koersdaling van de vaste activa.

Financierings- en beleggingsstatuut

In mei 2018 is het statuut opnieuw doorgelicht, zodat het statuut voldoet aan de gewijzigde richtlijnen van het Ministerie OCW, in de vorm van de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten (OCW 2016). Het Treasurystatuut heeft tot doel een formeel kader te scheppen waar binnen de financierings- en beleggingsactiviteiten van de Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland dienen plaats te vinden.

Eind 2019 bevat de effectenportefeuille één staatslening, 7,5% staatsobligaties (1993-2023), ter waarde van € 56.815.

Continuïteitsparagraaf 2019

A1	Realisatie 2019	2020	2021	2022
Personele bezetting in fte				
- Managementteam	6,6	5,3	6,3	6,1
- Onderwijzend personeel	123,6	105,0	105,4	96,6
- Ondersteunend personeel	56,6	52,0	45,9	45,4

(inclusief voorgenomen aanpassingen in de formatieomvang)

Het verwachte exploitatieresultaat in de komende jaren houdt rekening met een daling van het aantal leerlingen:

2019-2020	1.834
2020-2021	1.690
2021-2022	1.535
2022-2023	1.424

In schooljaar 2018-2019 zijn er 1.991 leerlingen ingeschreven.

A2

Balans	Realisatie 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Vaste activa				
Materiële vaste activa	2.937.650	2.761.533	2.761.533	2.761.533
Financiële vaste activa	56.883	62.859	62.859	62.859
Totaal vaste activa	2.994.533	2.824.392	2.824.392	2.824.392
Vlottende activa				
Vorderingen	1.567.673	1.299.047	1.299.047	1.299.047
Liquide middelen	4.155.639	3.883.831	3.532.559	3.181.370
Totaal vlottende activa	5.723.312	5.182.878	4.831.606	4.480.417
TOTAAL ACTIVA	8.717.845	8.007.270	7.655.998	7.304.809
Eigen vermogen				
Algemene reserve	4.928.018	4.132.124	3.794.852	3.457.663
Bestemmingsreserve publiek	333.237	372.432	372.432	372.432
Voorzieningen	910.606	1.099.904	1.099.904	1.099.904
Langlopende schulden	112.000	98.000	84.000	70.000
Kortlopende schulden	2.433.984	2.304.810	2.304.810	2.304.810
TOTAAL PASSIVA	8.717.845	8.007.270	7.655.998	7.304.809
Current ratio	2,35	2,25	2,10	1,94
Current ratio na aftrek vordering DUO	1,95	1,86	1,71	1,56
Solvabiliteit	60	56	54	52

De liquiditeitsratio ligt boven de bandbreedte van 1 - 1,5 die het Ostrea Lyceum hanteert en boven de signaleringsgrens van schoolinspectie, die 0,75 bedraagt.

Aangezien de inspectie een ondergrens hanteert van 30%, is er duidelijk sprake van financiële continuïteit voor de toekomst.

Jaarverslag 2019
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland

	Realisatie 2019	Begroot 2020	Begroot 2021	Begroot 2022
Baten en Lasten				
Rijksbijdrage OCenW	17.357.200	15.753.606	14.681.096	13.462.710 1.
Overige rijksbijdrage	0	0	0	0
Overige baten	691.943	873.582	881.873	846.427
Totaal baten	18.049.144	16.627.188	15.562.969	14.309.137
Personele lasten	14.671.917	13.523.081	12.572.076	11.365.834 2.
Afschrijvingslasten	568.684	621.060	611.000	633.000 3.
Huisvestingslasten	763.600	825.780	806.743	767.421 4.
Overige lasten	2.019.285	1.850.011	1.751.893	1.657.729 4.
Totaal lasten	18.023.487	16.819.932	15.741.712	14.423.984
Saldo	25.656	-192.744	-178.743	-114.847
Financiële baten	-935	3.400	3.400	3.400
Financiële lasten	6.498	6.661	5.295	4.612
Saldo	-7.433	-3.261	-1.895	-1.212
Nettoresultaat	18.223	-196.005	-180.638	-116.059

1. De verwachte ontwikkeling in de bekostiging is gebaseerd op een publicatie van financiële mutaties van de VO-raad van oktober 2019, waarbij de gevolgen van de loonruimte 2019 van 3,13% en het convenant Leerkracht 0,59 % zijn verwerkt in de personele bekostiging met als basisjaar 2018. Er is gerekend met een gemiddelde personeelslast voor de volgende personeelscategorieën:

	2019	2020	2021-2022
directie	104.019	104.019	104.019
leerkrachten	86.380	86.380	86.362
ondersteunend personeel	50.013	50.013	50.013

Op de personele bekostiging wordt € 187.000, € 164.000 en € 152.000 in mindering gebracht in verband met de collectieve uitkeringskosten in de begrotingsjaren (de inhouding verhoudt zich tot de personele rijksbijdrage).

De vergoeding voor de materiële bekostiging van 2020 is gelijkgesteld aan de definitieve bedragen van 2019.

Voor de begrotingsjaren 2021 en 2022 is gerekend met een prijsbijstelling van 2,5 % van de materiële bekostiging, ten opzichte van het basisjaar 2019.

Bij de berekening van de prestatiebox wordt uitgegaan van € 322 per leerling in 2020 en € 323 in 2021 en 2022.

Het aandeel van de Rijksbijdragen is alle jaren onverminderd groot, van 96 % van de baten over boekjaar 2019, naar 94% tot en met begrotingsjaar 2022.

2. Op basis van de leerlingenprognose en daaraan gekoppeld de in te zetten lessen per schooljaar is een prognose gemaakt van het aantal benodigde fte's voor het onderwijzend personeel.

De loonkosten zijn gebaseerd op de gemiddelde personele last. Als basis voor deze GPL zijn de werkelijke loonkosten van het huidige personeel gebruikt.

De volgende uitgangspunten zijn toegepast:

* Loonkosten van personeelsleden worden meegerekend totdat de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt is, tenzij ze aangegeven hebben dat ze op een eerdere leeftijd stoppen met werken.

* Voor eventuele vacatureruimte wordt de gemiddelde GPL van de school gebruikt als rekeneenheid.

* Eventuele vacaturruimte wordt voor het OP berekend op basis van het aantal uit te geven lessen op basis van de leerlingenaantallen.

* Er is gerekend met 25 lesuren per fte.

Het aandeel van de personele lasten ten opzichte van de totale lasten voor de periode 2019 - 2022 bedraagt gemiddeld 80 %.

3. Voor inventaris en apparatuur is rekening gehouden met vervangingen van schoolmeubilair en -apparatuur, boeken en hardware (gemiddeld investeringsbedrag € 480.000).
4. Bij huisvestings- en overige lasten is rekening gehouden met een jaarlijks prijsindexcijfer van 2,5 %. Indien Wanneer de daling van het aantal leerlingen van invloed is op de uitgaven, is dat effect verwerkt. De post reiskosten zal in 2020 aflopen omdat het Ostrea Lyceum niet langer de facturatie verricht voor haar leerlingen. Het is mogelijk dat de locatie 's heer Elsdorppweg wordt gesloten, deze optie is verrekend in 2021 en 2022 .

B1 Interne risicobeheersing

Een beschrijving van de formele structuur en het functioneren in de praktijk van het systeem wordt toegelicht in B2.

De komende jaren zal door het in werking treden van het Meerjarenbeleidsplan procedures opnieuw worden doorgelicht en aangepast waar nodig.

B2 Risicobeheersing

De volgende onverwachte risico's zijn geïnventariseerd en beoordeeld naar kans en impact:

Risico		Impact	Kans
1 Leerlingenprognoses zijn te hoog	€ 31.250	€ 125.000	3
2 Financiële gevolgen juridische conflicten ouders	€ 500	€ 10.000	1
3 Negatieve beoordeling onderwijsinspectie	€ 10.000	€ 200.000	1
4 Onverwachte stijging verzuim personeel	€ 70.000	€ 280.000	3
5 Onverwacht verloop van personeel	€ 750	€ 15.000	1
6 Personeel is onvoldoende deskundig	€ 15.000	€ 150.000	2
7 Financiële gevolgen van arbeidsconflicten	€ 7.500	€ 75.000	3
8 Negatieve berichtgeving vanuit samenleving	€ 1.250	€ 25.000	2
9 Niet adequate-fin. verslaglegging/stuurinformatie	€ 5.000	€ 100.000	1
10 Onvoldoende deskundigheid management/bestuur	€ 5.000	€ 100.000	1
11 Leegstand als gevolg van afname leerlingen	€ 31.250	€ 125.000	3
12 Onvoldoende fin. middelen adequaat onderhoud	€ 160.000	€ 400.000	4
13 ICT: onvoldoende kwaliteit	€ 5.000	€ 100.000	1
14 Onverwachte bezuinigingen in de rijksbekostiging	€ 187.500	€ 250.000	5
15 Daling bekostiging ten behoeve van zorgleerlingen	€ 37.500	€ 150.000	3
Bufferliquiditeit	<u>€ 567.500</u>		

Onderstaande risico's hebben financiële gevolgen voor de beleidsruimte:

- Leerlingenprognoses zijn te hoog;
- Onverwachte bezuiniging in de rijksbekostiging (efficiencykorting, vereenvoudiging);
- Daling bekostiging ten behoeve van zorgleerlingen.

Wanneer dit zal voorkomen zal de meerjarenbegroting en de lopende begroting worden bijgesteld om het effect op de exploitatie aan te geven. Dit kan aanleiding geven om het beleid aan te passen.

Om het risico van dalende bekostiging op te vangen, is er een flexibele schil gecreëerd om toekomstige boventaligheid van personeel te ondervangen en detachering worden overwogen.

Om juridische conflicten met ouders en personeel te voorkomen is het belangrijk om vroegtijdig in overleg te treden. Met betrekking tot de ouders betekent dit extra aandacht voor de inzet en taken van de mentor, om de communicatie te verbeteren. Mochten er toch klachten zijn, dan kan de betrokkene deze klacht indienen bij de afdelingsleider of de rector (interne klachtenprocedure). Mocht de afhandeling niet passend zijn volgens de indiener, dan kan de klacht worden voorgelegd aan de externe klachtencommissie. Bovendien zijn er interne en externe vertrouwenspersonen aangesteld voor de opvang in het geval van ongewenst gedrag.

Een arbeidsconflict kan verschillende oorzaken hebben, niettemin wordt door gebruik van interne en externe mediation getracht te voorkomen dat het conflict uitgroeit tot een juridisch geschil met financiële gevolgen. Onverwacht verloop en verzuim van personeel vergt onderzoek naar de oorzaken om passend beleid te ontwikkelen. Aandacht voor het personeel en haar taken, coaching en het meten van medewerkerstevredenheid, is daarbij een belangrijk instrument. Daarom is er een post begeleiding personeel opgenomen binnen de begroting om dit risico te ondervangen. Het meerjarenschoolplan voorziet in kleine teams om de passende aandacht te geven aan de collega's..

Een negatieve beoordeling van de onderwijsinspectie heeft mogelijk gevolgen voor het imago van het Ostrea Lyceum en het aantal aanmeldingen, evenals negatieve berichtgeving vanuit de samenleving. Het onderzoek en de resultaten van de onderwijsinspectie wordt door het managementteam gevolgd en geëvalueerd, om te participeren op hun bevindingen en een negatieve beoordeling te voorkomen.

Om een positieve relatie op te ontwikkelen en behouden met de diverse stakeholders, heeft een medewerker de taak om de externe communicatie te verzorgen en op een positieve manier het imago te versterken binnen de samenleving. Tevens is er in 2019 een reclamebureau ingeschakeld om het stijlconcept te vernieuwen en alle vormen van informatievoorziening te vernieuwen. Niet-adequate financiële verslaglegging of stuurinformatie wordt voorkomen door vijf keer per jaar met het bestuur en de raad van toezicht het voortschrijdende exploitatieresultaat en liquiditeitprognose te monitoren. De raad van toezicht heeft daarom een auditcommissie benoemd, om de besteding van middelen op doelmatigheid te beoordelen.

Onvoldoende deskundig personeel en bestuur lijkt onwaarschijnlijk door extra aandacht voor deskundigheidsbevordering. Vanuit het Ministerie van OCW en de afgesloten cao is er binnen de begroting een post opgenomen voor nascholing op individueel, als wel op teamniveau. Door het overkoepelend orgaan Zeeprof worden scholingsactiviteiten in de omgeving van Goes georganiseerd, wat de deelname bevordert.

Onvoldoende middelen voor adequaat onderhoud is een risico met een lastig aspect, namelijk de afhankelijkheid van de financiële ondersteuning door het Ministerie van OCW en de gemeente. Daarnaast heeft het een hoog realiteitsgehalte. Door de aanpassing van milieueisen kan het noodzakelijk zijn om extra te investeren in de gebouwen. Het bouwjaar van de locatie Fruitlaan rechtvaardigt het verzoek aan de gemeente Goes om nieuwbouw en renovatie. Doordat het aantal leerlingen in het verzorgingsgebied daalt, kan het Ostrea Lyceum tegelijk geconfronteerd worden met leegstand. Dat maakt deze kwestie extra gecompliceerd. De dekking van het risico wordt gezocht in een constante aanpak van jaarlijkse onderhoudspleging aan het materieel, gebouwen en vernieuwingsinvesteringen. Er wordt ook een onderhoudsvoorziening gevormd.

Het ICTbeleid is gericht op de digitalisering van het onderwijs en lesmateriaal, elk jaar is een flink deel van het investeringsbudget bestemd voor ict om dit mogelijk te maken. Bij een mogelijk onvoldoende kwaliteitsniveau, zal er binnen het geplande investeringsbudget geschoven moeten worden, om de ICT-doelstelling te behalen.

De gevolgen van een risico worden beoordeeld door de kans en de financiële impact te vermenigvuldigen, een kans van bijvoorbeeld 5 % betekent dat de waarschijnlijkheid zeer laag zal zijn.

Kans

1 Zeer onwaarschijnlijk	< 5 %
2 Onwaarschijnlijk	5% <> 10 %
3 Waarschijnlijk	10 % <> 25 %
4 Meer dan waarschijnlijk	25 % <> 50 %
5 Zeer waarschijnlijk	50 % <> 100 %

De financiële impact van een risico wordt ingedeeld op basis van de grootte, tot € 25.000 is de impact verwaarloosbaar, vanaf € 500.000 is de impact zeer groot.

Voor het uitvoeren van transacties heeft het Ostrea Lyceum een minimum aan liquide middelen nodig van € 1 mln. Als daarbij de noodzakelijke risicobuffer van € 567.000 wordt opgeteld, bedraagt de minimale liquiditeitsbehoefte € 1,6 mln. De huidige vrij beschikbare liquide middelen bedragen 4,1 mln., dus ruim voldoende om de risico's op te vangen voor de toekomst.

Goes, 31 mei 2020
J.J. van Dokkum
voorzitter bestuur

Verslag van de raad van toezicht

De Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland onderschrijft net als alle andere VO-scholen de Code Goed Onderwijsbestuur van de VO-Raad(versie van 2019).

Met betrekking tot de verdeling van de verantwoordelijkheden binnen de school heeft de Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland gekozen voor een organieke scheiding tussen toezicht en bestuur. Dat houdt in dat de functies van bestuur en toezicht zijn verdeeld over twee organen, het bestuur en de raad van toezicht.

De raad van toezicht bestaat uit mensen die betrokken zijn bij de school en door opleiding en maatschappelijke positie over voldoende deskundigheid beschikken om als klankbord te dienen voor de bestuurders en hun toezichthoudende taak uit te voeren.

Samenstelling raad van toezicht

R.C.J. van Diest MBA

(1965)	voorzitter	Benoeming	12-6-2018
	lid	Benoeming	3-10-2017
		Aftredend	3-10-2021 (herkiesbaar)

lid remuneratiecommissie
Professionele achtergrond:
- Directeur Particulieren en Private Banking Rabobank Zuidwest-Brabant
Expertise:
- financiële dienstverlening
- Human Resource Management
- Verandermanagement
Nevenfuncties:
- Bestuurslid Lions Roosendaal
- Lid Taskforce Wonen gemeente Roosendaal

V.E.T. Poppe-Van der Vet MBA CMC

(1966)	vice-voorzitter	Benoeming	3-10-2017
		Aftredend	3-10-2021 (herkiesbaar)

lid auditcommissie
Professionele achtergrond:
- Manager bedrijfsvoering & control a.i. Scholengroep Rijk van Nijmegen(26-8-2019 tot 31-12-2019)
- bestuurssecretaris a.i. Samenwerkingsverband Passendwijs(vanaf 11-11-2019)
- Manager bedrijfsvoering a.i. bij St. V.O. Zeeuws-Vlaanderen
(van 22-10-2018 tot 1-6-2019)
- Business controller a.i. St. Prisma PO (11-9-2018 tot 23-5-2019)
- Consultant/coach bij BinnenBuiten Advies
Expertise:
- financiën
- bedrijfsvoering
- coaching
- veranderkunde
Nevenfuncties:
- lid Ledenraad Rabobank Zeeuws-Vlaanderen

drs. A. de Korte

(1957)	lid	Benoeming	12-6-2018
		Aftredend	12-6-2022 (herkiesbaar)

commissie kwaliteit onderwijs
Professionele achtergrond:
- Docent-onderzoeker Leiderschap, Governance & HRM – HZ University of Applied Science (Vlissingen)
- Directeur Zeeuws Instituut voor Organisatieontwikkeling (Middelburg)
Expertise:
- Leiderschapsontwikkeling
- Governance
- Teamontwikkeling & samenwerking
- HRM Innovation
Nevenfuncties:
- Lid Raad van Toezicht Juvent (Middelburg)
- Voorzitter bestuur Kledingbank Zeeland (Middelburg)

Jaarverslag 2018
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland

M. M. de Schipper (1984)	lid	Benoeming Aftredend commissie kwaliteit onderwijs	3-6-2019 3-6-2023 (herkiesbaar)
J. van de Velde RFEA (1969)	lid	Benoeming Aftredend lid renumeratiecommissie Professionele achtergrond: - Senior juridisch medewerker gemeente Goes/GR de Bevelanden (1-11-1990 tot 01-05-2019). - Mediator/adviseur bij Mens-Wens. - Voorzitter/lid bezwaarschriftencommissie DRV (1-5-2008 tot 1-9-2019). - Lid MR Bisschop Ernstschool (5 jaar). Expertise: - Juridisch - HRM - Coaching/advisering Nevenfuncties: geen	30-9-2019 30-9-2023 (herkiesbaar)
ir. R. Quak (1965)	lid	Benoeming Aftgetreden Professionele achtergrond: - Directeur/Bedrijfsleider Century Aluminium Expertise: - leiding en management van complexe productieprocessen, in teamwerkverband - Changemanagement, veiligheid Nevenfuncties: geen	22-6-2010 4-6-2019
L. van Tiggelen (1961)	lid	Benoeming Aftgetreden Professionele achtergrond: - Hoofd P&O Scholengemeenschap 't Rijks Expertise: - Human Resource Management - Organisatieadvies - Coaching Nevenfuncties: bestuurslid Soroptimisten De Bevelanden	12-6-2012 25-6-2019

De vergoeding voor de leden van de raad van toezicht bedraagt netto € 3.500 voor de taak van voorzitter en € 3.000 voor de leden.

Samenstelling bestuur

J. J. van Dokkum

datum in functie: 31-5-2019
Nevenfuncties: geen

drs. J. A. Brand

datum uit functie: 31-5-2019
nevenfuncties: lid bestuur Stichting Zien
lid bestuur DKSR
voorzitter bestuur Vliedberg
voorzitter bestuur omroepvereniging Vara
voorzitter ALV SWV Passend Voortgezet Onderwijs
Oosterschelderegio
voorzitter Huisvestingsoverleg Onderwijs gemeente Goes
voorzitter ZeeBra scholengroep

Het bestuur wordt benoemd door de raad van toezicht, die als werkgever functioneert.

Dialogo met belanghebbenden en externe partijen

In 2019 heeft de raad van toezicht deelgenomen aan de volgende bijeenkomsten en overlegvormen:

* Er heeft overleg plaatsgevonden met de MR op 24 juni en 16 september.

De voorzitter heeft regelmatig contact opgenomen met de voorzitter van de mr, over onder andere samenwerking en de opvolging van de de bestuurder door een ad interim bestuurder.

* De afdelingsleiding, hoofden van dienst en de raad van toezicht zijn bij elkaar gekomen op 7 mei en 4 november. Onderstaande agendapunten zijn aan de orde gekomen:

- Het onderwijsproces in schooljaar 2018-2019 na de reallocatie van juli 2018.
- De ervaring in de praktijk met de nieuwe managementstructuur.
- De opvolging in het bestuur na vertrek van de rector-bestuurder.
- Een onderzoek naar samenwerking met de Pontes groep.
- De marktpositie van het Ostrea Lyceum.

Vergaderingen van de raad van toezicht

De raad van toezicht heeft in 2019 op de volgende data met het bestuur overlegd: 4 februari, 4 april, 3 juni, 30 september en 16 december.

Tijdens de overlegdata van het bestuur met de raad van toezicht zijn de volgende onderwerpen aan bod gekomen:

Subsidietrajecten Regionale Aanpak Lerarentekort en Sterk Techniek Onderwijs Zeeland

Alle scholen in de regio nemen deel aan deze twee subsidietrajecten, die een structurele en langdurige samenwerking beogen om het lerarentekort aan te pakken en het techniekonderwijs te stimuleren.

De raad van toezicht ondersteunt de deelname aan de de trajecten.

Bezoek Inspectie;

De pluspunten van het voorlopige rapport van de inspectie zijn de zorg, het aantal bevoegde docenten en de ruime scholingsmogelijkheden. Het didactisch handelen van het vmbo werd als voldoende gekwalificeerd. Ook de financieel beheer is op orde.

Het definitieve rapport van 13 juni 2019 is gedeeld met de raad van toezicht.

De kwaliteitscommissie van de raad van toezicht heeft op 28 oktober overleg gehad met twee leden van het managementsteam die kwaliteit van het onderwijs in hun portefeuille hebben.

De resultaten zijn teruggekoppeld naar de raad van toezicht.

Nieuwe CAO

De 750 klokuren moeten worden aangepast naar 720 uur.

Er is een technisch overleg georganiseerd met de vakbonden, de PMR, het managementteam en de raad van toezicht om de mogelijkheden te bespreken.

Het besluit is om 10 dagdelen vrij te maken (deze oplossing wordt door meerder vo-scholen gehanteerd).

Jaarrekening 2018

Op 3 juni 2019 heeft de accountant, de heer Van der Maas van DRV, het jaarverslag van 2018 toegelicht en heeft de Raad van Toezicht het Jaarverslag 2018 goedgekeurd.

Er is een toelichting gegeven over de Algemene reserve, het digitaal goedkeuren van betalingen en facturen en de onderhoudsvoorziening.

Benoeming accountant;

De auditcommissie heeft de offertes ontvangen en een keuze gemaakt met betrekking tot het jaarverslag 2018.

DRV heeft de controle uitgevoerd met betrekking tot het boekjaar 2018. Voor het boekjaar 2019 zijn offertes opgevraagd, besloten is om de controle te laten uitvoeren door Wijs Accountants.

Samenwerking in de regio

De bestuurders van de Pontes Groep en het Ostrea Lyceum hebben met een extern bureau gesproken over samenwerking, waarbij er twee scholen blijven bestaan, openbaar en christelijk. De voorzitter heeft contact opgenomen met de raad van toezicht van de Pontes Groep.

Meerjarenbegroting

De begroting van 2019 en daaropvolgend vertoont een verlies, als er geen maatregelen worden genomen. Het resultaat is afhankelijk van het aantal aanmeldingen, er zal gestuurd worden op efficiënte indeling van de klassen voor 2019-2020. Acties om het ziekteverzuim terug te dringen hebben ook een gunstig effect op het resultaat. De meerjarenbegroting 2019-2023 wordt bijgesteld en goedgekeurd.

De raad van toezicht heeft de begroting en de liquiditeitsprognose van 2020 goedgekeurd.

De vereenvoudiging van de bekostiging betekent voor de krimpgebieden een daling van de ontvangsten.

Exploitatie- en liquiditeitsoverzichten;

De liquiditeitsbegroting voor 2019 wordt goedgekeurd.

Het exploitatieresultaat van februari, juli, september en december zijn besproken. De auditcommissie heeft extra aandacht besteed aan de voorziening onderhoud en het ziekteverzuim.

Opvallend is het hoge ziekteverzuim, de raad heeft enkele suggesties voorgelegd voor ondersteuning.

De liquiditeitsoverzicht tot en met september 2019 is gedetailleerd besproken tijdens een vooroverleg met de auditcommissie (13e maand en de current ratio).

De auditcommissie en de raad van toezicht ontvangen elke vergadering een aangepaste liquiditeitsoverzicht van het lopend boekjaar.

Jaarverslag 2018
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland

Ontwikkeling van het meerjarenbeleidsplan (op basis van onderzoeken onder ouders en collega's); Het managementteam is een nieuw meerjarenbeleidsplan aan het opstellen, in april 2020 heeft de mr het concept ontvangen. Een onderdeel is de samenvoeging van het havo- en vwo-afdeling.

Er zijn projectgroepen gestart met als thema's; identiteit, profilering en pr, dakpanklassen, van werkdruk naar werkplezier, onderwijsvisie en professionele cultuur.

De inbreng van externe bureaus als Sardes en CVO worden opgenomen in het Meerjarenbeleidsplan.

Managementteam

De managementstructuur behoeft aanpassing, er is een corrector benoemd.

In verband met de aanstelling van een nieuwe rector-bestuurder, heeft de raad van toezicht een sollicitatiecommissie samengesteld. De commissie wordt bijgestaan door een wervingsbureau.

De bezoldiging van de ad interim bestuurder wordt getoetst aan de normen van de WNT-regeling.

OPDC de Vliedberg

Er wordt een nieuw accountantsbureau geworven voor de controle van de jaarverslagen.

Huisvesting

Het geschil over de gevelrenovatie aan de bergweg is opgelost. De werkzaamheden zijn in de zomervakantie van 2019 uitgevoerd.

De huidige staat van de locaties, de wensen met betrekking tot verduurzaming en de krimpende leerlingenaantallen in de regio, bieden opties om nieuwbouw te realiseren en een locatie af te stoten. De bestuurder heeft met adviesbureau Krekon mogelijkheden onderzocht en met de gemeente Goes besproken.

Doorlopende leerlijn PO-VO

Het managementteam heeft aangegeven om te sturen op meer aansluiting op het PO.

Een mogelijkheid is de oprichting van een tienercollege.

De Raad van Toezicht heeft op 8 november een zelfevaluatie uitgevoerd.

In het eerste kwartaal van 2019 was er een wervingsactie gestart voor lidmaatschap van de RvT, in verband met het aftreden van 2 leden. Er is gezocht naar leden met een juridische en/of een HRM-achtergrond. Inmiddels zijn J. van de Velde en M. Schipper tot de raad toegetreden.

Goedkeuring van het Jaarverslag 2019

De raad van toezicht, heeft kennis genomen van het jaarverslag 2019, inclusief het concept van het accountantsverslag van Wijs Accountants.

In 2019 hebben zich geen situaties voorgedaan met een tegenstrijdig belang.

Tot slot

De raad van toezicht bedankt het bestuur en alle medewerkers van het Ostrea Lyceum voor hun dagelijkse inspanning en toewijding om alle leerlingen het optimale onderwijs te bieden.

Namens de raad van toezicht,

Goes, juni 2020

R.C.J. van Diest, voorzitter

B1 GRONDSLAGEN VOOR DE JAARREKENING 2019

Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

De Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland is het bevoegd gezag van het Ostrea Lyceum en de activiteiten bestaan uit het verzorgen van voortgezet onderwijs in de Oosterschelderegio.

1.2 Continuïteit

Het eigen vermogen van de Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland bedraagt per 31 december 2019 € 4.928.018 positief.

De in de onderhavige jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn dan ook gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de stichting.

1.3 Vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

De Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland is feitelijk gevestigd op de Bergweg 4 te Goes en is ingeschreven bij het handelsregister onder nummer 22503128.

1.5 Stelselwijziging

Stelselwijziging kosten voor groot onderhoud

Met ingang van boekjaar 2019 worden de kosten van groot onderhoud geactiveerd en afgeschreven op basis van de componentenmethode. De doorgevoerde stelselwijziging is als volgt verwerkt in de jaarrekening 2019:

- De voorziening voor groot onderhoud die per 31 december 2018 op de balans stond, met een waarde van € 250.065, is toegevoegd aan het eigen vermogen per 31-12-2018
- De dotatie aan de voorziening groot onderhoud, van € 100.000 in 2018, is uit het resultaat 2018 gehaald;
- De afschrijvingen over 2018 zijn herrekend over de onttrekkingen aan de voorziening groot onderhoud.

Verloop eigen vermogen

Algemene reserve eind 2018 cf conceptjaarrekening	4.510.599
Bij: voorziening onderhoud begin 2018	260.000
Bij: terugdraaien dotatie 2018	100.000
Herzien eigen vermogen 2018	4.870.599
Resultaat 2019	18.224
Herdeling in algemene reserve	39.195
Eigen vermogen per 31.12.2019	4.928.018

Verloop materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen eind 2018	1.156.523
Bij: onttrekkingen aan voorziening 2018	109.935
Herziene stand per 31.12.2018	1.266.458
Onttrekkingen aan voorziening 2019	178.140
Investeringen 2019	
Afschrijvingen 2019	-99.485
Waardering gebouwen en terreinen eind 2019	1.345.113

1.7 Schattingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen.

Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

1.11 Verbonden partijen

Als verbonden partij worden alle rechtspersonen aangemerkt waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van de Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland zijn verbonden partijen (zie model E).

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.12 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs (Rjo), de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen. Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.3 Leasing

Bij de stichting kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

2.4 Financiële instrumenten

De effecten opgenomen onder de financiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Alle overige in de balans opgenomen financiële instrumenten zijn gewaardeerd tegen de (geamortiseerde) kostprijs.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.2 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar betreffende paragraaf.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa, waarop de subsidies betrekking hebben.

3.3 Financiële vaste activa

3.3.3 Overige effecten

De waarderingsgrondslagen van de overige effecten, opgenomen onder de financiële vaste activa, zijn gelijk aan de waarderingsgrondslagen voor de effecten onder de vlottende activa. Daarom wordt hiervoor verwezen naar de paragraaf Effecten.

3.3.5 Overige vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten overige vorderingen. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht op de winst-en-verliesrekening.

3.4 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld.

Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. De in aftrek te brengen kosten bij het bepalen van de opbrengstwaarde zijn gebaseerd op de geschatte kosten die rechtstreeks kunnen worden toegerekend aan de verkoop en nodig zijn om de verkoop te realiseren. Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de stichting op iedere balansdatum of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de stichting de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

3.6 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

3.8 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas en banktegoeden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

3.9 Eigen vermogen

3.9.1 Algemene reserve

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van het bevoegd gezag. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht. De algemene reserve wordt beschouwd als publieke middelen.

3.9.2 Bestemmingsreserve BAPO

De bestemmingsreserve BAPO betreft de vrijgevallen voorziening BAPO welke bestemd is om kosten van niet opgenomen BAPO-rechten uit het verleden te betalen. De reserve BAPO betreft uitsluitend nog niet opgenomen BAPO-rechten uit de afgelopen jaren.

3.9.3 Overige bestemmingsreserves

In kader van het Sociaal Statuut is er een werkgelegenheidsfonds opgericht, dat wordt ingezet in geval reorganisatie en boventaligheid.

3.10 Voorzieningen

3.10.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De overige voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld.

3.10.2 Pensioenvoorziening

De stichting heeft één pensioenregeling. Dit betreft een Nederlandse regeling welke wordt gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de staat van baten en lasten verantwoord.

De stichting heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van tekorten bij ABP, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Daarom zijn alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar verantwoord in de jaarrekening.

Per 31 december 2019 heeft dit pensioenfonds een dekkingsgraad van 84,5%.

3.10.4 Voorziening jubilea

De voorziening jubilea wordt bepaald door het aantal fte's op 31 december 2019 te vermenigvuldigen met € 750,-.

3.10.8 Voorziening spaarverlof

Voor op balansdatum bestaande verplichtingen uit hoofde van spaarverlof is een voorziening gevormd. Deze voorziening wordt berekend op basis van gespaarde uren, vermenigvuldigd met de gemiddelde personeelslast van Duo op 31-12-2019. Betaalde bedragen inzake spaarverlof worden ten laste van deze voorziening gebracht.

3.10.9 Voorziening persoonsgebonden budget

In de CAO 2016 – 2017 is een persoonlijk budget opgenomen van 50 uur (VO) voor elke medewerker en een aanvullend budget van 120 uur (VO) voor medewerkers vanaf 57 jaar. Deze uren kunnen ook gespaard worden. Het bevoegd gezag heeft een inschatting gemaakt in hoeverre gespaarde uren tot uitgaven zullen gaan leiden. Voor deze inschatting is een voorziening opgenomen, welke is gevormd tegen de nominale waarde van de toekomstige uitbetalingen.

3.11 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

3.12 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De baten en lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarop ze betrekking hebben.

4.2 Rijksbijdragen

Onder de Rijksbijdragen OCW/EZ worden de vergoedingen voor de exploitatie opgenomen verstrekt door het Ministerie OCW/EZ. Tevens worden hier de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van de Rijksbijdrage verantwoord. De ontvangen (normatieve) Rijksbijdragen en de niet geormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het waarop de toekenning betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geormerkte OCW-subsidies met een vrij besteed overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waarvoor nog geen activiteiten zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoordt in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

4.3 Overige overheidsbijdragen

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen verstrekt door de Gemeente, Provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.4 Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW/EZ, Gemeenten, Provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

4.5 Personeelsbeloningen

4.5.1 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.2 Pensioenen

De Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Zie ook de grondslagen voor waardering van activa en passiva, bij Pensioenvoorziening.

4.6 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa wordt vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1 Marktrisico

5.1.1 Prijsrisico

De Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland loopt risico's ten aanzien van de waardering van effecten, opgenomen onder financiële vaste activa en effecten. De stichting beheerst het marktrisico omdat het risico beperkt is tot het bedrag van € 56.815.

5.1.2 Rente- en kasstroomrisico

De Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland loopt geen renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder financiële vaste activa, effecten en liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden (waaronder schulden aan kredietinstellingen). De huidige posities zijn conform het Financierings- en beleggingsstatuut van de stichting. Het statuut is gebaseerd op de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016.

B2 BALANS PER 31 DECEMBER 2019
(na verwerking voorstel resultaatbestemming)

1.	ACTIVA	31-12-2019	31-12-2018
1.1	VASTE ACTIVA		
1.1.2	Materiële vaste activa		
1.1.2.1	- Gebouwen en terreinen	1.345.115	1.266.461
1.1.2.3	- Inventaris en apparatuur	1.592.535	1.605.008
		2.937.650	2.871.469
1.1.3	Financiële vaste activa		
1.1.3.7	- Effecten	56.815	62.791
1.1.3.8	- Overige vorderingen	68	194.080
		56.883	256.871
	TOTAAL VASTE ACTIVA	2.994.533	3.128.340
1.2	VLOTTENDE ACTIVA		
1.2.2	Vorderingen		
1.2.2.1	- Debiteuren	56.901	97.352
1.2.2.2	- Ministerie van OCW	969.377	946.495
1.2.2.10	- Overige vorderingen	289.896	110.345
1.2.2.15	- Overlopende activa	251.499	144.855
		1.567.673	1.299.047
1.2.4	Liquide middelen	4.155.639	4.096.301
		4.155.639	4.096.301
	TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	5.723.312	5.395.348
	TOTAAL ACTIVA	8.717.845	8.523.688

2.	PASSIVA	31-12-2019	31-12-2018
2.1	Eigen vermogen		
2.1.1.1	- Algemene reserve	4.928.018	4.870.599
2.1.1.2	- Bestemmingsreserve publiek	333.237	372.431
	TOTAAL VERMOGEN	5.261.255	5.243.030
2.2	Voorzieningen		
2.2.1	- Personeelsvoorziening	910.606	849.839
		910.606	849.839
2.3	Langlopende schulden	112.000	126.000
		112.000	126.000
2.4	Kortlopende schulden		
2.4.3	- Kredietinstellingen	15.537	15.871
2.4.8	- Crediteuren	229.241	187.772
2.4.9	- Belastingen en premies (w.o. sociale verzekeringen)	646.660	634.433
2.4.10	- Schulden terzake van pensioenen	176.215	175.091
2.4.12	- Overige kortlopende schulden	229.283	155.496
2.4.19	- Overlopende passiva	1.137.048	1.136.156
		2.433.984	2.304.819
	TOTAAL PASSIVA	8.717.845	8.523.688

B3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

	2019	Begroting 2019	2018
3. BATEN			
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	17.357.200	16.176.786	17.160.237
3.2.2 Overige rijksbijdragen			
3.5 Overige baten	691.943	843.854	1.055.267
Totale baten	18.049.143	17.020.640	18.215.505
4. LASTEN			
4.1 Personele lasten	14.671.917	14.180.211	14.654.172
4.2 Afschrijvingen	568.684	652.800	603.951
4.3 Huisvestingslasten	763.600	742.471	674.712
4.4 Overige lasten	2.019.285	1.624.376	2.007.094
Totale lasten	18.023.486	17.199.858	17.939.930
Saldo baten en lasten	25.657	-179.218	275.575
6.1 Financiële baten	-935	3.400	8.984
6.2 Financiële lasten	6.498	6.661	7.341
Saldo financiële baten en lasten	-7.433	-3.261	1.643
Nettoresultaat	18.224	-182.479	277.218

Opgemaakt en vastgesteld te Goes, juni 2020

Raad van Toezicht

Bestuur

R.C.J. van Diest MBA, voorzitter

J. J. van Dokkum

V.E.T. Poppe-van der Vet MBA CMC, vice-voorzitter

drs. A. de Korte, lid

M. M. de Schipper, lid

J. van de Velde, lid

B4 Kasstroomoverzicht

	2019	2018
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Nettoresultaat	18.224	177.218
Afschrijvingen	568.684	603.951
Mutaties werkkapitaal		
- Voorraden		
- Vorderingen	-268.626	163.799
- Effecten		
- Kortlopende schulden	129.165	-29.382
Mutaties voorzieningen	60.767	7.642
	<u>508.215</u>	<u>923.228</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
(Des)investeringen MVA	-634.868	-450.255
(Des)investeringen Fin. VA	199.988	-194.012
	<u>-434.880</u>	<u>-644.267</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Mutaties langlopende schulden	-14.000	-14.000
	<u>-14.000</u>	<u>-14.000</u>
Mutatie liquide middelen		
	59.334	264.962
Beginstand liquide middelen	4.096.301	3.831.339
Mutatie liquide middelen	59.334	264.962
Eindstand liquide middelen	<u><u>4.155.636</u></u>	<u><u>4.096.301</u></u>

B5 TOELICHTING OP DE BALANS 2019

1.2 Materiële vaste activa

	Verrijgings- prijs t/m 2018	Egalisatie t/m 2018	Af te schrijven bedrag	Afschrijving t/m 2018	Boekwaarde 31-12-2018	Investering 2019	Egalisatie 2019	Des- investeringen 2019	Afschrijving 2019	Afschrijving desinvestering 2019	Boekwaarde 31-12-2019
1.2.1 Gebouwen en terreinen											
1.2.1.1 Gebouwen	1.878.156	5.991	1.872.165	919.268	952.897				56.240		896.657
Groot Onderhoud	512.138	13.498	498.640	199.359	299.280	178.140		28.209	35.521	28.209	441.899
Schilderwerk	57.283	0	57.283	43.001	14.282			18.668	7.723	18.668	6.559
Totaal gebouwen	2.447.577	19.489	2.428.087	1.161.628	1.266.461	178.140	0	46.877	99.485	46.877	1.345.115
1.2.2 Inventaris en apparatuur											
Machines/installaties	580.737		580.737	317.309	263.428			57.020	32.182	57.020	231.246
Schoolmeubilair	693.089	210.257	482.832	290.634	192.198	1.918		29.161	26.576	29.161	167.540
Kantoormeubilair	56.710		56.710	42.867	13.843	4.732		35.420	2.382	35.420	16.194
Inventaris en apparatuur	753.862		753.862	382.300	371.561	84.910		132.140	61.584	132.140	394.888
Hardware	963.623	19.227	944.396	478.138	466.258	268.599		119.383	184.387	119.383	550.470
Software	61.895		61.895	20.733	41.162	5.990			13.078	0	34.073
Audio-visuele middelen	110.513		110.513	76.166	34.347	2.567		17.129	15.477	17.129	21.438
Lesboeken	1.000.264	224.942	775.322	553.114	222.208	88.012		188.248	133.534	188.248	176.686
Totaal inventaris en apparatuur	4.220.693	454.426	3.766.267	2.161.261	1.605.007	456.728	0	578.501	469.199	578.501	1.592.535
Totaal materiële V.A.	6.668.270	473.915	6.194.355	3.322.889	2.871.466	634.868	0	625.378	568.683	625.378	2.937.650

Jaarverslag 2019
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland

Toelichting investeringen inventaris en apparatuur

- Groot onderhoud		
gevelrenovatie en dakbedekking		178.140
- kantoormeubilair		
aangepaste bureaustoelen	€	4.732
- inventaris		
kantine leerlingen bergweg		45.946
gymmateriaal(pannakooi)		11.046
sectiemateriaal, zoals rijskast en ovens		9.935
- hardware		
switches	€	24.048
pc's	€	58.946
Touchscreens	€	26.991
hardware nieuw WIFI-netwerk	€	142.106
- lesboeken	€	88.012

1.1.3 Financiële vaste activa:

1.1.3.7. - Effecten	Mutaties		ongerealis. koersres.	Boekwaarde 31-12-2019
	Boekwaarde 31-12-2018	investeringen verkoop		
Obligaties:				
7,50% Nederland 1993-2023	62.791		5.976	56.815
TOTAAL	62.791		5.976	56.815

Toelichting effecten:

De aanschafwaarde van de obligaties was € 45.379, de koerswaarde bedraagt € 56.815, per 1 januari 2020.

1.1.3.8. - Overige vorderingen:

	Boekwaarde 31-12-2018	Mutaties +	Mutaties -	Boekwaarde 31-12-2019
Aandeel Zeeuwind	68			68
Transitievergoeding UWV	194.012		194.012	
TOTAAL	194.080		194.012	68

Toelichting overige vorderingen:

Dit betrof een uitbetaling aan vertrokken medewerkers, die in 2020 zal worden ontvangen van het UWV(zie 1.2.2.10).

1.2.2. Vorderingen

1.2.2.1. - Debiteuren:	31-12-2019	31-12-2018
Debiteuren	56.901	97.352 1.
TOTAAL	56.901	97.352
1.2.2.2. - Ministerie van OCW.:		
Personele lumpsum augustus t/m december 2019	969.377	946.495 2.
TOTAAL	969.377	946.495
1.2.2.10. - Overige vorderingen		
TOTAAL	289.896	110.345 3.
1.2.2.15. - Overlopende activa:		
TOTAAL	251.499	144.854 4.

Jaarverslag 2019
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland

Toelichting vorderingen

1. **Debiteuren**

De post debiteuren is gedaald, er zijn openstaande posten afgeboekt ten laste van de voorziening en er is extra inspanning geleverd om de nota's te innen. De voorziening dubieuze debiteuren bedraagt € 10.000. Het debiteurensaldo bevat openstaande nota's van verhuurdiensten (12.577) en ouderbijdragen.

2. **Ministerie van OCW**

De vordering betreft de vakantiegeldaanpakken op 31 december 2019, de verschuldigde sociale lasten en loonheffing over de maand december 2019.

De vordering is gemaximeerd op 7,5% van de ontvangen personele normvergoeding 2019.

Aangezien de personele normvergoeding van 2019 is gestegen ten opzichte van 2018, stijgt de vordering op het Ministerie van OCW.

3. **Overige vorderingen**

De vorderingen hebben betrekking op de vergoedingen die het Ostrea Lyceum krijgt, vanwege detachering(€ 18.400), het UWV(€ 219.000), bijdragen voor scholing(14.400), Huis van de Techniek(€ 29.000) en nog te ontvangen rentebaten.

4. **Overlopende activa**

De vooruitbetaalde bedragen betreffen posten van Loyalis(€ 72.000), het roosterprogramma(€ 16.500), Microsoft(€ 29.800), CJP(€ 10.750) contributies en ict-service-overeenkomsten.

1.2.4. Liquide middelen	31-12-2019	31-12-2018
1.2.4.1 Kasmiddelen	8.386	13.129
1.2.4.2 Banken	4.147.253	4.083.172
TOTAAL	4.155.639	4.096.301

2.1 **Eigen vermogen**

	Saldo 31-12-2018	Bestemming nettoresultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12-2019	
2.1.1.1. - Algemene reserve	4.870.599	18.224	39.195	4.928.018	Zie toelichting 1.
TOTAAL	4.870.599	18.224	39.195	4.928.018	
2.1.1.2. - Bestemmingsreserve(publiek)					
Werkgelegenheidsfonds	250.000			250.000	2.
BAPO	122.431		-39.195	83.236	3.
TOTAAL	372.431		-39.195	333.236	
TOTAAL GENERAAL	5.243.030	18.224	-	5.261.254	

Toelichting Eigen vermogen

- Volgens C2 Bestemming saldo Staat van Baten en Lasten wordt € 18.224 toegevoegd aan de Algemene reserve. Na verrekening van de vrijval van de reserve BAPO, daalt de Algemene reserve met € 42.581.
- In het sociaal statuut is opgenomen dat er een werkgelegenheidsfonds gevormd wordt van 2 % van de loonkosten van enig jaar.
- In de komende 5 jaar zal er € 83.263 aan personele lasten vanuit de BAPO-verplichtingen worden onttrokken (gebaseerd op de leeftijd van de deelnemers). De prijsindexatie en de vrijval van uitgestelde BAPO-uren in 2019, ter grootte van € 39.195, wordt van de bestemmingsreserve afgeboekt.

Jaarverslag 2019
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland

2.2. Voorzieningen

	Saldo 31-12-2018	Dotatie 2019	Onttrekking 2019	Vrijval 2019	Saldo 31-12-2019	Zie toelichting
2.2.1. Personeelsvoorzieningen						
2.2.1.2. Vervanging spaarverlof	377.118	75.718	111.231		341.605	
2.2.1.2. Persoonlijk Budget	326.123	197.391	95.918		427.596	
2.2.1.4. Ambtsjubileum	146.599	19.684	24.878		141.405	
TOTAAL	849.840	292.793	232.027		910.606	

Toelichting voorzieningen

Het niveau van de personele voorzieningen is conform de per balansdatum verschuldigde rechten (zie ook de toelichting bij de Personele lasten).

In de voorziening Spaarverlof zijn de gespaarde uren opgenomen. Hiervan bedraagt het kortlopende deel (< 1 jaar) € 75.000 en het langlopende deel (> 1 jaar) € 265.000.

Het verloop van het Persoonlijk budget is niet vast te stellen, daarom is er geen bepaling van kort- en langlopend deel. De Voorziening Ambtsjubileum is een voorziening waarbij rekening wordt gehouden met alle personeelsleden die op termijn recht hebben op een jubileumgratificatie. Hiervan bedraagt het kortlopende deel (< 1 jaar) € 30.000 en het langlopende deel (> 1 jaar) € 110.000.

2.3 Langlopende schulden

	Saldo 31-12-2018	Aang. lening 2019	Aflossing 2019	Boekwaarde 31-12-2019
2.3.3. Kredietinstellingen				
Bank Nederlandse Gemeenten	126.000		14.000	112.000
TOTAAL	126.000		14.000	112.000

Toelichting Langlopende schulden

De looptijd van de lening bedraagt 25 jaar. Het rentepercentage is 4,88%. De lening is afgesloten in verband met een deel van de nieuwbouw aan de Fruitlaan van 2002 die voor eigen rekening is genomen. Het gedeelte met een looptijd van 1 tot 5 jaar bedraagt € 56.000, het langlopende gedeelte bedraagt € 56.000.

2.4 Kortlopende schulden

		31-12-2019	31-12-2018
2.4.3. - Kredietinstellingen			
Bank Nederlandse Gemeenten		15.537	15.871
TOTAAL		15.537	15.871

Dit is de aflossingstermijn van de langlopende schuld bij de bank Nederlandse Gemeenten, die in oktober 2020 zal vervallen.

		31-12-2019	31-12-2018
2.4.8. - Crediteuren:			
Crediteuren		229.241	187.772
TOTAAL		229.241	187.772

Jaarverslag 2019
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland

2.4.9. - Belastingen en premies (w.o. sociale verzekeringen):

	TOTAAL	646.660	634.433
--	---------------	----------------	----------------

2.4.10. - Schulden ter zake van pensioenen:

	TOTAAL	176.215	175.091
--	---------------	----------------	----------------

2.4.12. - Overige kortlopende schulden

	31-12-2019	31-12-2018
Goede Doelen	-948	5.274 1.
Saldo SWVO	-1.926	-1.926 2.
Diverse nog te betalen bedragen	232.157	152.148 3.
TOTAAL	229.283	155.496

Toelichting:

1. **Goede Doelen**
Dit betreft een schuld aan het gekozen doel Plastic Soup, waarvoor het jaaractieteam activiteiten op de planning heeft om fondsen te verwerven.
2. **Saldo SWVO**
Dit bedrag is opgenomen in verband met de functie van kassierschool voor het Samenwerkingsverband Oosterscheldegebied. Inmiddels zijn de activiteiten overgeheveld naar het Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs Oosterschelderegio, met een eigen administratieve organisatie.
3. **Diverse nog te betalen bedragen**
Deze facturen zijn ontvangen in 2020, maar hebben nog betrekking op de bedrijfsvoering van 2019. De grootste posten betreffen het busvervoer voor leerlingen (€ 23.880), Wijs Accountants (€ 28.845), gas & elektra (€ 36.774), Prokino ambulante begeleiding (€ 112.667) en Beteor met betrekking tot de inhuur van personeel (€ 15.730).

2.4.19. - Overlopende passiva: Zie toelichting

Ouderbijdragen/borg kluisjes/materialen	137.514	134.456 1.
Verplichting vakantiegeld	444.648	454.169 2.
Verlofuren(nog te betalen)	61.103	70.275 3.
Vooruitontvangen bedragen	23.490	31.712 4.
Spaarfonds	46.170	42.390 5.
Borg boekenfonds	138.542	150.537 6.
Bestemmingsbedragen Ministerie OCW geoormerkt		7.
Lerarenbeurs voor scholing en zij-instroom	23.337	32.706
Bestemmingsbedragen Ministerie OCW niet-geoormerkt		7.
Vooruitontvangen subsidie leermiddelen	73.603	98.937
Project media wijsheid	28.035	
VSV gelden	17.500	17.399
Arrangementen Samenwerkingsverband	87.530	43.569
Doorstroming PO-VO	55.575	60.000
TOTAAL	1.137.048	1.136.151

Toelichting overlopende passiva (vooruitontvangen bedragen)

1. Dit zijn o.a. gefactureerde bedragen voor het schooljaar 2019-2020. Het gedeelte dat betrekking heeft op de periode januari tot en met juli 2020 is hier opgenomen.
2. Dit betreft de verplichting op 31 december 2019 aan het personeel van het opgebouwde vakantiegeld over de maanden juni tot en met december 2019.
3. Dit betreft een urensurplus van docenten van schooljaar 2018-2019, dat is doorgeschoven naar de jaartaken van het team van schooljaar 2019-2020(januari tot en met juli).

4. Deze post betreft vooruitontvangen bedragen van leerlingen in verband met busabonnementen.
5. Ouders wordt de mogelijkheid geboden om te sparen voor de buitenlandse excursies.
6. De leerlingen ontvangen een gratis boekenpakket, de school vraagt een borgsom om te bewerkstelligen dat leerlingen zorgvuldig met het boekenpakket omgaan.
7. Dit betreft bestemmingsbedragen van het Ministerie van OCW en het Samenwerkingsverband Oosterschelderegio waarvan de uitgaven niet besteed zijn in het jaar dat de bedragen ontvangen zijn.

Model G

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving	toewijzing kenmerk	datum	bedrag van ontvangen	Prestatie
Zij instroom	857661	21-11-2017	20.000	Nee
Zij instroom	863738	19-12-2017	20.000	Nee
Studieverlof W. Steenbakker	9/598/31505	23-7-2019	4.114	Nee
Studieverlof R Hamers	9/592/30482	23-6-2019	8.229	Nee
Studieverlof T van der Zanden	9/619/33034	23-7-2019	5.486	Nee
Studieverlof D. van de Merwe	9/591/29746	23-7-2019	8.229	Nee
Studieverlof M. Meijers	9/591/29921	20-3-2019	6.171	Nee
Aanvullende bekostiging technisch VMBO Lenzo19192	963767-2	5-4-2019	9.625	Ja
Doorsiroopprogramma PO-VO	DPOVO18011	30-8-2018	120.000	Nee
Totaal:			223.904	223.904

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2a Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschrijving	toewijzing kenmerk	datum	bedrag van ontvangen	totale kosten	te
Totaal:			0	0	0

G2b Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschrijving	toewijzing kenmerk	datum	bedrag van Saldo 01-	ontvangen in lasten in	totale kosten	saldo nog te
Totaal:			0	0	0	0

B6 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Meerjarige financiële verplichtingen

1. Huurovereenkomst kopieermachines Hagero/Itech
Huurtermijn eindigt per 28 februari 2019
Huur € 14.471 per kwartaal
2. Huurovereenkomst kopieermachines Konica Minolta
Huurtermijn eindigt per 25 februari 2025
Huur € 4.680,99 per kwartaal
3. Huurovereenkomst m.b.t. de CV installatie
Huurtermijn eindigt in 2020
Huur € 3.047 per maand
4. Raamovereenkomst met Van Dijk Educatie B.V.
De raamovereenkomst is gesloten voor een periode van 39 maanden, vanaf 1 mei 2015 tot 1 augustus 2018 met 1 jaar verlengd.
De jaarlijkse kosten voor de aanschaf van de boeken bedragen circa € 612.000.
5. SMWO
Deze overeenkomst betreft de school maatschappelijkwerk en faalangstreductietraining en loopt af op 31 december 2019(€ 28.800 per jaar).
6. Prokino
Deze overeenkomst betreft de begeleiding van leerlingen en loopt af op 31 juli 2020.
(€ 104.000 per jaar)
7. It.s Learning verzorgt een leerplatform
Looptijd van 1 augustus 2016 tot en met 31 juli 2019
Totaalprijs per jaar € 22.150.
8. Pree Elektro -telecom
De overeenkomst betreft het onderhoud Elektro, Beveiliging en W-installaties
Looptijd tot 31-10-2019
Kosten op jaarbasis bedragen € 21.103.
9. Paardekooper, hoveniersbedrijf
Totaalprijs per jaar € 21.585
Looptijd tot 1 maart 2020
10. De Muynck Exploitatie Touringcar- en personenvervoer
Geschatte kosten op jaarbasis bedragen € 71.000.
Looptijd tot 31-10-2019

B7 Overzicht van verbonden partijen (Model E)

Naam	Juridische vorm 2019	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen vermogen 31-12-2019 EUR	Resultaat jaar 2019 EUR	Art. 2:403 BW ja/nee	Deelname %	Consolidatie ja/nee
Coöperatie SWV Passend VO Oosterschelderegio U.A.	Coöperatie	Gemeente Goes	4	Niet bekend	Niet bekend	Nee	0	Nee

code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

B8 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2019

In deze toelichting zijn specificaties opgenomen van bedragen zoals opgenomen in de staat van baten en lasten. De indeling hiervan is gelijk aan de indeling van het door het Cfi geleverde Electronisch Financieel Jaarverslag' (EFJ) en de voorgeschreven richtlijnen.

3.1 RIJKSBIJDRAGE	2019	2018	Zie toelichting onder
3.1.1.1. Normvergoeding OCW			
- personeel	12.749.610	13.226.154	1.
- materieel	1.807.456	1.919.332	2.
Totaal	14.557.066	15.145.486	
3.1.2.1. Overige subsidies OCW			
- subsidies	1.807.729	1.394.437	3.
- geormerkte OCWsubsidies			
Totaal	1.807.729	1.394.437	
3.1.3.1. Doorbetaling Rijksbijdragen SWV	992.405	620.314	4.
Totaal	992.405	620.314	
 3.2 OVERIGE RIJKSBIJDRAGEN			
3.2.2.2. Gemeentelijke bijdragen			
- Bijdrage gemeente			
Totaal			
TOTAAL RIJKSBIJDRAGE	17.357.200	17.160.237	

Toelichting Rijksbijdrage:

1. Normvergoeding OCW

De bekostiging wordt berekend op basis van het aantal leerlingen op de peildatum 1 oktober 2018, vastgestelde ratio's en gemiddelde personeelslasten voor onderwijzend personeel, ondersteunend personeel en directie.

De ontvangen personele lumpsum is in oktober aangepast, dit betreft een kabinetsbijdrage van 3,13% ter compensatie van de loonontwikkeling.

Het leerlingenaantal is gedaald van 2.124(peildatum 1 oktober 2017) naar 1.989(peildatum 1 oktober 2018).

Vergoeding gemiddelde personeelslasten	2019	2018
Onderwijzend personeel	86.380	83.265
Directie	104.019	100.862
Ondersteunend personeel	50.013	48.495

De uitkeringskosten van € 198.289 zijn in mindering gebracht op de normvergoeding personeel (vergelijkbaar met boekjaar 2018, € 201.188).

Het Ostrea Lyceum ontvangt als kassierschool bovenschools zorgbudget van € 123.106 voor OPDC De Vliedberg. Deze post staat ook bij de lasten verantwoord en is overgedragen aan OPDC De Vliedberg. De vergoeding voor LWOO-leerlingen bedraagt € 4.459, op 1 oktober waren er 40 LWOO-leerlingen. Dit aantal daalt, omdat er niet langer geïndiceerd wordt. Passend Onderwijs is daarvoor in de plaats gekomen.

2. In 2019 is er geen kabinetsbijdrage beschikbaar gesteld voor prijsontwikkeling. De vergoedingen zijn:

Schoonmaak	€ 412.346
Instandhouding gebouwen	€ 317.821
Overige exploitatiekosten	€ 1.077.289

3. Overige subsidies OCW- personeel en materieel

De grootste posten zijn de ontvangen subsidies voor:

Bekostiging lesmateriaal	€	654.534
Prestatiebox	€	643.441
Aanvullende bekostiging 2019	€	308.215
De vergoeding per leerling voor de Prestatiebox is € 323,50.		
Doorstroomprogramma vmbo-mbo-havo	€	73.500
Deze subsidie beoogt een soepele overgang naar mbo en havo.		
VSVgelden	€	41.894
Vergoeding studieverlof(10 docenten)	€	48.800
SubsidieLenteschool	€	22.050
Er hebben 49 leerlingen deelgenomen aan het project Lenteschool.		
Technisch VMBO	€	9.625
Voor derde en vierdejaarsleerlingen van de basis- en kaderberoepsgerichte leerwegen is € 38,50 per leerling ontvangen.		
Bekostiging eerste opvang nieuwkomer	€	5.670

4. In het kader van Passend Onderwijs ontvangt het Ostrea Lyceum gelden voor de volgende begeleidingsvormen:

- Basisondersteuning	€	117.898
- Time-out opvang	€	38.173
- LWOO 3 en 4 VMBO	€	600.656
- Ambulante begeleiding	€	110.587
- Maatwerkarrangementen	€	125.091
	€	992.405

De bijdrage van € 125.091 is aangevraagd voor arrangementen die een specifiek doel hebben, zoals het voorkomen van geruisloze uitval, taalachterstand(NT2), Leerwerktraject, onderpresteren, executieve functies, begeleiding bij psycho-sociale problemen en co-teaching.

3.5. OVERIGE BATEN	2019	2018	Zie toelichting
3.5.1. Verhuur onroerende zaken	30.238	25.134	1.
3.5.2. Detachering personeel	80.812	109.757	2.
3.5.5. Ouderbijdragen			
- Vrijwillige bijdrage	81.495	95.533	3.
- Huur kluisjes	15.958	21.416	
- Boekenfonds	10.502	9.415	
- Reiskosten leerlingen	106.264	122.018	4.
- Activiteiten	159.864	312.525	5.
3.5.8. - Verplichte schoolartikelen-Verbr.materialen	57.836	69.494	6.
Totaal	431.919	630.401	
3.5.9. - Opbrengst kantine en automaten	96.453	119.331	
3.5.10. - Mediatheek	21.971	23.691	
- Kopieerfaciliteiten	736	1.751	
- Personeelsvereniging	9.522	8.788	
- Overige baten	20.293	136.414	7.
Totaal	148.975	289.975	
TOTAAL OVERIGE BATEN	691.943	1.055.267	

Toelichting Overige baten

1. Verhuur

Vanuit maatschappelijke betrokkenheid verhuurt het Ostrea Lyceum op de locatie Fruitlaan gymzalen, leslokalen en aula's voor o.a. sportverenigingen, theatergroepen en taalinstututen.

2. Detachering

In 2018 en 2019 zijn er 2 ondersteunende medewerkers gedetacheerd bij Zeeprof, de vergoeding hiervoor bedraagt in 2019 € 39.892.

Voor de deelname aan het bestuur en het CTO-team van het Samenwerkingsverband Passend Voortgezet Onderwijs is € 14.234 ontvangen. Voor het uitvoeren van de administratieve werkzaamheden voor het voor het Samenwerkingsverband heeft het Ostrea Lyceum € 11.600 ontvangen.

De Zeeuwse Academische OpleidingsSchool heeft € 9.315 uitgekeerd als vergoeding voor het begeleiden van studenten in opleiding.

3. Vrijwillige ouderbijdrage

Van de € 60 ouderbijdrage worden activiteiten georganiseerd, zoals het Ostrea Stage Event, introductieprogramma's en voorstellingen "open your mind".

4. Reiskosten leerlingen

Deze post betreft de busabbonnementen voor de leerlingen uit de regio. Voor schooljaar 2017-2018 waren dat 191 abbonnementen, voor het schooljaar 2018-2019 zijn dat er 155 en voor schooljaar 2019-2020 zijn er 117 busabbonnementen afgenomen.

5. Activiteiten

De buitenlandse excursie voor de vwo-bovenbouw wordt 1 keer in de twee jaar georganiseerd. In 2018 is vwo4 en 5 op buitenlandse excursie geweest en in 2019 niet, evenals havo 4.

De bijdragen voor de buitenlandse excursies naar Londen, Parijs en Praag bedragen € 65.000.

De ontvangsten voor de laatste schooldag voor de onderbouw naar de Efteling bedraagt € 35.000.

De restpost bestaat uit bijdragen voor excursies naar bijvoorbeeld Aken, Ieper en sportklasactiviteiten.

6. Verplichte schoolartikelen/Verbruiksmaterialen

Dit betreft de verkoop via school van o.a. tekenpakketten, sportkleding en de vergoeding voor materialen die de leerlingen gebruiken tijdens de lessen, zoals bij beeldende vormgeving en bètavakken.

7. Overige baten

De overige baten betreffen ontvangsten:

- voor het verkeerseducatieproject van de gemeente Goes, € 4.200.

- voor deelname aan het project Techniek Innovatienetwerk Zeeland € 29.095.

Tegelijkertijd is er € 60.000 afgeboekt, vanwege onduidelijkheid met betrekking tot de projectgelden van het Techniek Innovatienetwerk Zeeland.

- voor cluster 2 leerlingen van Auris, € 30.400.

- voor het project Mediawijsheid, voor de afdeling Mavo, € 14.017.

4.1. PERSONELE LASTEN	2019	2018	Zie toelichting onder
4.1.1.1. Lonen en salarissen	10.756.849	10.850.227	
4.1.1.2. Sociale lasten	1.647.590	1.668.121	
4.1.1.5. Pensioenpremies	1.718.842	1.642.337	
	14.123.280	14.160.685	1.
4.1.2. Overige personele lasten			
4.1.2.1 - Dotatie/vrijval voorzieningen	76.472	271.966	2.
4.1.2.2. - Uitzendkrachten/werk derden	341.948	289.316	3.
4.1.2.3. - Mutatie vakantiegeld	-9.521	-5.356	
- Salarisadministratie	40.084	38.410	
- Begeleiding ziekteverzuim	14.624	15.902	
- Nascholing	82.963	69.947	
- Werving personeel	7.132	6.655	4.
- Begeleiding personeel	18.445	13.256	5.
- Attenties en maaltijden personeel	59.855	56.197	
- Juridische ondersteuning	2.170		
- Overig	1.422	11.948	
subtotaal	635.594	768.241	
4.1.3. Uitkeringen -/-			
4.1.3.3. - UWV	-86.957	-274.756	6.
subtotaal	-86.957	-274.756	
TOTAAL PERSONELE LASTEN	14.671.917	14.654.172	

Toelichting personele lasten

De lonen/salarissen en sociale lasten en premies kunnen als volgt over de personeelscategorieën worden verdeeld:

Directie en afdelingsleiding	698.907	740.639	A.
Onderwijzend personeel	10.491.389	10.589.601	B.
Onderwijs Ondersteunend Personeel	2.748.423	2.638.872	C.
Huishoudelijke dienst	184.560	191.573	C.
Subtotaal	14.123.279	14.160.685	
Overige personele lasten	635.594	768.241	
Uitkeringen	-86.957	-274.756	
Totaal	14.671.917	14.654.171	

A. Directie

Op 31 december 2019 waren er verplichtingen aan 7 personen, 6,6 fte (vast).

Op 31 december 2018 waren er verplichtingen aan 6 personen, 5,8 fte (vast).

De kosten van coördinatoren zijn opgenomen bij het onderwijzend personeel.

B. Onderwijzend Personeel

Op 31 december 2019 waren er verplichtingen aan 156 personen, 104,1 fte vast en 20,1 fte tijdelijk.

Op 31 december 2018 waren er verplichtingen aan 168 personen, 112,3 fte vast en 20,7 fte tijdelijk.

C. Onderwijs Ondersteunend Personeel inclusief huishoudelijke dienst

Op 31 december 2019 waren er verplichtingen aan 84 personen, 48,5 fte vast en 9,2 fte tijdelijk.

Op 31 december 2018 waren er verplichtingen aan 85 personen, 49,8 fte vast en 7,5 fte tijdelijk.

6 fte binnen de formatie OOP wordt ingevuld door de dames en heer van de schoonmaak.

Verplichtingen

Het totale aantal fte's bedroeg op 31 december 2019 188,5 en op 31 december 2018 196,2.

Loonkosten diverse personeelscategorieën

Algemeen

1. ABP

Dit betreft de afdrachten voor het ouderdomspensioen, het nabestaanden- en invaliditeitspensioen.

Per 1 januari 2019 is het premiepercentage OP/NP voor de werkgever verhoogd van 16,03% naar 17,43%.

De totale premie bedroeg 24,9% (was 22,9% in 2018) waarvan de werkgever 70% betaalt en de werknemer 30%.

2. Dotatie/Vrijval voorzieningen

Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende posten:

* Spaarverlof

Sinds 1 augustus 1998 is het voor alle werknemers onder bepaalde voorwaarden mogelijk om verlof te sparen door gedurende een periode meer dan de betreffende betrekkingsomvang te werken. Tevens wordt de mogelijkheid geboden om gemaakte overuren toe te voegen aan het spaarverlof.

Tijdens de opname van het gespaarde verlof zullen de verlofgangers moeten worden vervangen. Om dit te kunnen bekostigen is een voorziening getroffen waaraan jaarlijks een dotatie wordt gedaan ter grootte van de opgebouwde rechten. In 2019 is een dotatie van € 76.000 noodzakelijk.

* Gratificatie ambtsjubileum

In 2008 is door een stelselwijziging een voorziening opgenomen voor de uit te betalen gratificaties bij een ambtsjubileum. Hierbij wordt rekening gehouden met iedereen die in dienst is en op termijn recht heeft op een gratificatie bij een 25- of 40-jarig ambtsjubileum. In 2019 hebben 7 personeelsleden een gratificatie ontvangen van bijna € 25.000. De benodigde dotatie om de voorziening op peil te houden was € 20.000.

* Persoonlijk budget

Vanaf 1 augustus 2014 staat het persoonlijk budget in de CAO VO. Hiermee kunnen werknemers eigen (vastgelegde) keuzes maken over een deel van hun benoemingsomvang (50 uur per fte). Keuzes die o.a. gemaakt kunnen worden zijn: sparen, kapitaliseren voor pensioen/kinderopvang en uitbetalen. Hiervoor is in 2014 een voorziening aangemaakt. Het saldo op 31 december 2019 was ruim € 426.000. Dit is de waarde van in totaal bijna 9.000 gespaarde uren. Totaal zijn er iets meer dan 100 werknemers die in 2019-2020 de uren gespaard hebben. Ongeveer 130 medewerkers hebben een spaarsaldo.

* Uitgestelde Bapo

Door een stelselwijziging in 2010 vindt de weergave van de vrijval en onttrekking uit de voorziening niet meer plaats via de staat van baten en lasten. Indien dit wel het geval zou zijn geweest zou er een bedrag voor vrijval en onttrekking opgenomen zijn van ruim € 43.000.

3. Uitzendkrachten/werk derden

Aangezien het voor een groot aantal vakken moeilijk is om capabele, bevoegde docenten aan te trekken, wordt meer en meer gebruik gemaakt van detacheringsbureau Maandag. De loonkosten van het ingehuurd personeel ligt, mede door het in rekening brengen van 21% BTW hoog. Totaal is er voor een bedrag van bijna € 200.000 aan docenten ingehuurd voor de vakken Frans, Nederlands, Engels, Duits en economie. Dit betroffen zowel reguliere als vervangingsvacatures. De raad van toezicht heeft ervoor gekozen om vanaf eind mei een interim rector/bestuurder in te huren. Dit in verband met het eerder dan verwachte vertrek van de toenmalige rector/bestuurder. De kosten die hiermee samenhangen in 2019 bedragen € 120.000. Daarnaast worden er jaarlijks kosten gemaakt voor inhuur personeel bij de inname en uitgave van schoolboeken.

4. Nascholing

Voor nascholing is € 111.000 uitgegeven, maar via individuele subsidies is € 29.000 ontvangen, waardoor per saldo € 83.000 resteert.

5. Begeleiding personeel

Dit betreft de inzet van 2e spoor trajecten, coaching en arbeidsdeskundigen.

6. Vergoeding UWV

In 2019 is een bedrag van ruim € 80.000 ontvangen van het UWV. Dit is een vergoeding voor de loonkosten die samenhangen met vervanging wegens arbeidsongeschiktheid of zwangerschapsverlof. Deze vergoeding wordt ontvangen voor de personen die in de zogenaamde vangnetconstructie zitten (personeelsleden met zwangerschapsverlof of met een WGA uitkering). Tot en met 2019 is er een bedrag uitbetaald van € 215.000 aan transitievergoedingen. Dit bedrag wordt retour ontvangen in 2020 van het UWV.

WNT-verantwoording 2019 Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland

De WNT is van toepassing op de Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland. Dit is gebaseerd op het WNT-maximum voor het Onderwijs, voor de Stichting is Klasse D van toepassing. De 9 complexiteitspunten van klasse D bestaan uit 4 punten vanwege het gemiddelde aantal baten (€ 18 miljoen), 2 punten vanwege het driejaarsgemiddelde van 2252 leerlingen en 3 punten voor de onderwijssoorten die het Ostrea Lyceum aanbiedt. Dit leidt tot een bezoldigingsmaximum van €152.000.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

bedragen x € 1		J.A. Brand	
Functiegegevens		voorzitter bestuur	
Aanvang en einde functievervulling in 2019		01/01-31-08	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1	
Dienstbetrekking		ja	
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 68.645	
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 12.999	
<i>Subtotaal</i>		€ 81.644	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 101.840	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.	
Totale bezoldiging		€ 101.840	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.	
Gegevens 2018			
bedragen x € 1		J.A. Brand	J. Knuijt
Functiegegevens		voorzitter bestuur	lid bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018		01/01-31/12	01/01-31/10
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		1	1
Dienstbetrekking		ja	ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen		€ 104.843	€ 83.741
Beloningen betaalbaar op termijn		€ 17.826	€ 13.806
<i>Subtotaal</i>		€ 122.669	€ 97.547
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 146.000	€ 121.667
Totale bezoldiging		€ 122.669	€ 97.547

1b. Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking

bedragen x € 1	J.J. van Dokkum
Functiegegevens	bestuurder a.i.
Kalenderjaar	2019
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang – einde)	27/5-31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	8
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 194.600
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€ 187
Maxima op basis van de normbedragen per maand	151
Individueel toepasselijke maximum gehele periode	
Bezoldiging (alle bedragen exclusief btw)	
Werkelijk uurtarief lager dan het maximum uurtarief?	Ja
Bezoldiging in de betreffende periode	€ 101.000
Bezoldiging gehele periode	€ 101.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag ¹¹	N.v.t.
Bezoldiging	€ 101.000
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1		R.C.J. van Diest	R.C.J. van Diest	V.E.T. Poppe-van der Vet
Functiegegevens		voorzitter	lid	vice-voorzitter
Aanvang en einde functievervulling in 2019		1/1-31/12	n.v.t.	1/1-31/12
Bezoldiging				
Totale bezoldiging		€ 5.524		€ 3.105
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		€ 22.800		€ 15.200
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.		N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.		N.v.t.
Gegevens 2018				
bedragen x € 1	A.H. Vis	R.C.J. van Diest	R.C.J. van Diest	V.E.T. Poppe-van der Vet
Functiegegevens	voorzitter	voorzitter	lid	vice-voorzitter/lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-12/6	12/6-31/12	1/1-11/6	1/1-31/12
Bezoldiging				
Totale bezoldiging	€ 1.182	€ 1.297	€ 909	€ 1.300
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 9.780	€ 12.180	€ 6.480	€ 14.600

bedragen x € 1	drs. A. de Korte	M.M. Schipper	R. Quak	E.J.A.M. van Tiggelen
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1-31/12	1/7-31/12	1/1-30/6	1/1-30/6
Bezoldiging				
Totale bezoldiging	€ 3.000	€ 2.762	€ 2.368	€ 2.368
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 15.200	€ 7.600	€ 7.600	€ 7.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t	N.v.t	N.v.t	N.v.t
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018				
bedragen x € 1	drs. A. de Korte	M.M. Schipper	R. Quak	E.J.A.M. van Tiggelen
Functiegegevens	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1-31/12	n.v.t.	1/1-31/12	1/1-31/12
Bezoldiging				
Totale bezoldiging	€ 918		€ 2.049	€ 2.049
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 14.600		€ 14.600	€ 14.600

1d. Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.700 of minder

NAAM TOPFUNCTIONARIS	FUNCTIE
J. van de Velde	lid

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

Gegevens 2019	
bedragen x € 1	
J.A. Brand	
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	voorzitter bestuur
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2019
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 48.378
Individueel toepasselijk maximum	€ 75.000
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	€ 48.378
Waarvan betaald in 2019	€ 48.378
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

4.2. AFSCHRIJVINGEN	2019	2018	
4.2.2. Gebouwen en terreinen	56.240	56.240	
Verbouwingen	35.521	37.729	
Schilderwerk	7.723	10.198	
Totaal	99.484	104.167	
Inventaris en apparatuur			
- machines/installaties	32.182	34.087	
- schoolmeubilair	26.576	30.593	
- kantoormeubilair	2.382	2.237	
- inventaris	61.584	65.837	
- audio-visuele middelen	15.477	19.975	
- hardware	184.387	165.069	
- software	13.078	12.379	
- lesboeken	133.534	169.607	
Totaal	469.200	499.784	1.
TOTAAL AFSCHRIJVINGEN	568.684	603.951	

Toelichting afschrijvingen

- Voor de sportlessen en de deelname aan het actieprogramma "Gezonde School" zijn materialen aangeschaft, waaronder een Pannakooi (€11.046). De secties, zoals van Dienstverlening en Product en Biologie hebben voor € 10.000 aan apparatuur vernieuwd.
De aula op de Bergweg is opnieuw ingericht met tafels en stoelen, de kosten hiervan bedragen € 45.946.
De grootste investering in hardware betreft de vernieuwing van het WIFI-netwerk, € 142.106 verder zijn er touchscreens en pc's vernieuwd, ter waarde van € 85.937.
Het Ostrea Lyceum heeft een intern boekenfonds, de tekstboeken worden ingekocht en in 4 jaar afgeschreven. In 2019 is er voor € 88.012 aan tekstboeken aangeschaft.

Ondanks de totale investeringswaarde van € 456.728, daalt de post afschrijvingen. De oorzaak hiervan is, dat investeringen uit het verleden zijn afgeschreven.

4.3. HUISVESTINGSLASTEN	2019	2018	
4.3.1. Huren		937	
4.3.3. Onderhoud	172.277	166.266	1.
Klein onderhoud en exploitatie	66.479	67.589	2.
4.3.4. Energie en water	301.245	251.479	3.
4.3.5. Schoonmaakkosten	190.614	138.191	4.
4.3.6. Heffingen	31.273	29.527	
4.3.8. Overige huisvestingslasten	1.712	20.723	5.
TOTAAL HUISVESTINGSLASTEN	763.600	674.712	

Toelichting huisvestingslasten

1. Onderhoud

De post groot onderhoud betreft jaarlijkse onderhoudscontroles van de elektrische en werktuigbouwkundige installaties (in 2019 bedragen de controles en daaruit resulterende aanpassingen € 46.000).

In 2019 zijn er uitgaven, zoals:

- € 7.500 warmtewerende raamfolie
- € 7.300 kosten riolering Fruitlaan
- € 21.000 plafondplaten, verplaatsing airco's en vloeren

Overige uitgaven zijn oplossingen van storingen en het aanbrengen van LED-verlichting.

2. Klein onderhoud en exploitatie

Jaarlijks wordt de groenvoorziening op de verschillende locaties en sportvelden onderhouden, dit is de grootste post in deze rubriek (€ 33.547). De overige posten zijn inrichting, beveiliging en klein onderhoud.

3. Energie en water

De uitgaven voor gas en elektra zijn gestegen door een prijsstijging in 2019 en meer verbruik. Op de locatie fruitlaan was er een lek in het leidingstelsel, wat in meer gasverbruik resulteerde. Besparing is een aandachtspunt voor de facilitaire dienst, in 2019 is de verlichting op de locatie bergweg in de kantoren omgebouwd naar LEDtegels.

4. Schoonmaakkosten

De uitgaven voor schoonmaak zijn hoger dan in 2018, omdat het polymeren van vloeren is doorgeschoven naar 2019, in verband met de verhuizing.

De inhuur van schoonmaakkrachten is gestegen vanwege vervanging van zieke collega's van de schoonmaakgroep.

	2019	2018
Afvalverwijdering	€ 27.000	€ 27.000
Schoonmaakartikelen	€ 39.000	€ 17.000
Inhuur schoonmaakkrachten	€ 124.012	€ 93.000

5. Overige huisvestingslasten

Deze post was in 2018 hoger vanwege verhuiskosten door reallocatie van de afdelingen.

4.4 OVERIGE LASTEN	2019	2018	Zie toelichting onder
4.4.1 Administratie- en beheerslasten			
- Kantoorartikelen	6.580	10.458	
- Reproductie	66.517	100.486	1.
- Drukwerk	8.572	9.539	
- Telefoon en internet	41.585	37.707	
- Portiekosten	8.506	5.554	
- Automatisering	280.443	206.524	2.
- Contributies/abonnementen	83.801	86.143	
- Accountantskosten	32.231	37.791	3.
- Reis- en verblijfkosten	30.956	20.938	
- Assurantie- en bankkosten	14.436	12.047	
- Externe ondersteuning	23.608	13.707	4.
Totaal	597.235	540.894	
4.4.2 Inventaris en apparatuur			
- Aanschaf onderhoud inventaris en apparatuur	21.100	40.468	
4.4.3 Leer- en hulpmiddelen			
- Leermiddelen boekenfonds	278.180	283.913	5.
- Leermiddelen secties	44.466	45.789	6.
- Examenkosten	13.153	11.559	
- Mediatheek	16.902	18.437	
- Verplichte schoolartikelen/Verbruiksmaterialen	80.856	60.179	7.
Totaal	454.657	460.345	
4.4.5 Overige exploitatiekosten			
- Inkoop kantine en automaten	93.786	112.478	8.
- Excursies/culturele activiteiten	281.888	430.808	9.
- Werving leerlingen	89.164	53.605	10.
- Reiskosten leerlingen	106.983	120.805	11.
- Representatiekosten	334	343	
- Personeelsvereniging	10.778	8.202	
- Leerlingbegeleiding	211.851	101.389	12.
- Voorziening dubieuze debiteuren	3.069	18.500	
- LWOObegleiding	123.106	119.098	13.
- Overige exploitatiekosten	46.434	40.627	14.
Totaal	967.393	1.005.855	
TOTAAL OVERIGE LASTEN	2.019.285	2.007.094	

Toelichting overige lasten

1. Reproductie

Door afloop van het oude contract, kon er een voordelig huurcontract worden afgesloten met een andere leverancier.

2. Automatisering

De uitgaven voor automatisering hebben betrekking op SOM, het leerlingadministratiesysteem(€ 46.000), consultancy-uren(€ 41.000) en het Service-level-agreement (€ 13.000). De overige uitgaven betreffen Foleta(€ 4.375) en licenties, zoals Microsoft(€ 33.000), Zermelo-roosterprogramma(€ 43.980) en beveiliging. De kosten in 2019 liggen hoger door de vernieuwing van het WIFI-netwerk.

3. Accountantskosten

Specificatie Honorarium	2019	2018
Onderzoek jaarrekening	27.845	29.503
Andere controleopdrachten	0	0
Fiscale adviezen	0	0
Andere niet -controle-diensten		871
Totale accountantslasten	<u>27.845</u>	<u>30.374</u>

Voor 2019 bedragen de nagekomen kosten, die betrekking hebben op de controle van 2018, € 4.386.

4. Externe ondersteuning

In 2019 zijn de mogelijkheden onderzocht om samen te werken op het vo-vlak(€ 12.000), verder wordt er bijgedragen aan samenwerkingsvormen zoals de Stichting Techniek Onderwijs Zeeland en Intergrip (4.800).

5. Leermiddelen Boekenfonds

Binnen het totale boekenpakket is er minder uitgegeven aan studieboeken en meer aan werkboeken en digitale licenties.

6. Leermiddelen secties

Dit betreft de aanschaf van klein gereedschap en inventaris voor de leslokalen.

7. Verplichte schoolartikelen/verbruiksmaterialen

Deze post betreft de inkoop van sport-shirts, tekenpakketten, agenda's en materialen die verbruikt worden tijdens de lessen techniek, beeldende vormgeving en de bètavakken.

8. Inkoop Kantine

De kantines besteden extra aandacht aan het aanbieden van een gezond assortiment, dit staat in verhouding met de omzet(zie overige baten 3.5.6).

9. Excursies en culturele activiteiten

In het kader van cultuureducatie verstrekt het Ostrea Lyceum CJPpassen aan de leerlingen en worden culturele excursies en activiteiten georganiseerd. In 2018 zijn er meer buitenlandse reizen dan in 2019 georganiseerd, omdat havo 4 en vwo 4-5 in 2020 naar het buitenland op reis gaat.

10. Werving leerlingen

In 2019 heeft reclamebureau Nilsson het stijlconcept, merkidentiteit, de website en het brochurepakket vernieuwd. Dat verklaart de stijging met boekjaar 2018.

11. Reiskosten leerlingen

Ten opzichte van het schooljaar 2018-2019 is het aantal leerlingen met een busabonnement gedaald van 155 naar 117 leerlingen in schooljaar 2019-2020.

12. Leerlingbegeleiding

Onder Leerlingbegeleiding vallen de kosten ten behoeve van counseling, schoolloopbaanbegeleiding en de detachering van leerlingen op het VAVO. In schooljaar 2018-2019 zijn er 2 leerlingen gedetacheerd naar het VAVO, in 2019-2020 zijn dat 3 leerlingen.

De andere uitgaven betreffen o.a. de inzet van het SMWO voor interne counseling(€ 28.800), Lenteschool (€ 22.050), ambulante begeleiding van leerlingen (€ 112.667) en decanaat (€ 18.800).

13. LWOObegleiding

Het Ostrea Lyceum ontvangt bovenschools budget voor OPDC De Vliedberg, deze post staat ook bij de baten verantwoord, en wordt overgedragen aan De Vliedberg.

14. Overige exploitatiekosten

Dit zijn uitgaven aan Buma, de btw-afdracht vanwege verhuur kluisjes en de bijdrage aan het DCO, voor een leerlingenmobiliteitsonderzoek (€ 4.067), het project mediawijsheid voor de mavoafdeling(€ 14.017). Verder zijn het kleine posten die samenhangen met activiteiten voor de leerlingen en de schoolbus.

6. FINANCIELE BATEN en LASTEN

6.1. FINANCIELE BATEN	2019	2018	Zie toelichting onder
6.1.1. Rentebaten	5.041	8.984	1.
6.1.3. Waardeveranderingen Financiële vaste activa en effecten	-5.976	0	2.
Totaal	-935	8.984	
6.2. FINANCIELE LASTEN			
6.2.1. Rentelasten	6.498	7.341	3.
Totaal	6.498	7.341	
TOTAAL FINANCIELE BATEN EN LASTEN	-7.433	1.643	

Toelichting financiële baten

1. Rentebaten

Dit betreft de rentevergoeding die jaarlijks ontvangen wordt voor de aangekochte staatsleningen en het surplus aan liquide middelen.

2. De koerswaarde van de effecten is gedaald, het verschil met de balanswaarde op 31 december 2018 is afgeboekt.

Rentelasten

Dit betreft de rentelasten die voortvloeien uit de lening die is afgesloten bij de Bank Nederlandse Gemeenten in 2003, de rentecomponent van de aflossing daalt.

B9 Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen voorgevallen die belangrijke financiële gevolgen voor de gepresenteerde Jaarrekening 2019 hebben.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland
Postbus 444
4460 AV GOES

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland te GOES gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over 2019; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

085 - 0200 093
mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres
Bogert 16
5612 LZ Eindhoven

Maarsssen
Bisonspoor 7023
3605 LT Maarsssen

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn

het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

accountants
onderwijs & kinderopvang

085 - 0200 093

mail@wijsaccountants.nl

Eindhoven postadres

Bogert 16

5612 LZ Eindhoven

Maarsse

Bisonspoor 7023

3605 LT Maarsse

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 30 juni 2020

Wijs Accountants

Was getekend: M.M.P.G. van Os MSc RA

Kenmerk: 2020.0264.conv

IBAN NL69 ABNA 0636 0375 33

KVK 58941487

BTW nr NL.8532.47.158.B01

wijsaccountants.nl

C2 Bestemming nettoresultaat

Het verslagjaar 2019 is met een positief nettoresultaat van € 18.224 afgesloten.

De vrijval en dotatie van de uitgestelde BAPO-uren, ter grootte van € 39.195, worden per saldo afgeboekt van de publieke bestemmingsreserve BAPO.

Per saldo wordt het positieve resultaat van € 57.419 toegevoegd met de Algemene Reserve.

D1 GEGEVENS OVER DE RECHTSPERSOON

Naam instelling Stichting Christelijk Voortgezet Onderwijs Zeeland
Postadres Postbus 444
Postcode 4460 AV
Plaats GOES

Telefoon 0113 - 21 20 20
Internet-site www.ostrealyceum.nl
E-mail info@ostrealyceum.nl

Bestuursnummer 41403

Contactpersonen J.J. van Dokkum
Bestuurder a.i.
e-mail: dkm@ostrealyceum.nl

Brinnummer 05OH
School Ostrea Lyceum

Onderwijsvormen VMBO - HAVO - VWO - GYMNASIUM